

RIITTÄÄKÖ TÖITÄ?

Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen esittävän musiikin ja instrumenttiopetuksen linjalta valmistuneiden sijoittuminen työelämään

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Musiikin koulutusohjelma
Instrumenttiopetus
Opinnäytetyö AMK
Syksy 2009
Jari Ylä-Lahti

Lahden ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma

JARI YLÄ-LAHTI: Riittääkö töitä?
Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen esittävän musiikin ja instrumenttiopetuksen linjalta valmistuneiden sijoittuminen työelämään

Instrumenttiopetuksen opinnäytetyö, 37 sivua, 10 liitesivua

Syksy 2009

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tutkia Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen esittävän musiikin ja instrumenttiopetuksen suuntautumisvaihtoehdoista valmistuneiden opiskelijoiden sijoittumista työelämään. Halusin selvittää yleisen työllisyyden lisäksi sitä, kuinka moni työelämässä olevista vastaajista on musiikkialan työssä ja kuinka päätoimista työ on. Halusin myös työlläni selvittää, mitkä Musiikin laitoksella suoritettut opinnot olivat vastaajien mielestä hyödyllisimpiä ja mitkä toisaalta tarpeettomimpia nykyisen työn kannalta. Edelleen tarkoitukseni oli lyhyesti kartoittaa valmistuneiden opiskelijoiden käsitystä Musiikin laitoksen ja työelämän välisestä suhteesta.

Tutkimus suoritettiin kyselynä syksyllä 2008. Kaikista kyselyajankohtaan mennessä valmistuneista 69 henkilöstä internetin välityksellä toteutettuun kyselyyn vastasi 45 Musiikin laitokselta valmistunutta muusikkoa ja musiikkipedagogia.

Tulosten perusteella noin kolme neljäsosaa Musiikin laitokselta valmistuneista opiskelijoista haki ja sai töitä musiikin alalta puolen vuoden sisällä valmistumisesta. Kuitenkin työn määrä ja työsuhteen laatu vaihtelivat paljon. Määräaikaisen työn löytyminen musiikin alalla oli vastanneiden joukossa selvästi yleisempää kuin vakituisen työn saaminen. Lisäksi selvästi yli puolella musiikkialan työtä tekevästä oli kaksi tai useampia työnantajia, kun mukaan lasketaan myös yksityisesti annettavat soittotunnit. Suurin yksittäinen työllistäjätyyppi vastaajien keskuudessa oli perustason musiikin opetusta antavat julkiset musiikkioppilaitokset.

Musiikin laitoksella suoritetuista opinnoista hyödyllisimmäksi katsottiin pää-instrumenttiopinnot, opetusharjoittelu ja didaktiikka sekä kamarimusiikki- ja orkesterisoittoopinnot. Turhimmiksi koettiin ammattikorkeakoulun kaikille yhteisiin aineisiin kuuluvat yrittäjyysopinnot ja kieliopinnot.

Vastaajien mukaan verkostoituminen työelämän suuntaan jo opiskeluaikana kannattaa. Sen sijaan Musiikin laitosta kritisoitiin siitä, että se ei pyri itse tarpeeksi aktiivisesti ylläpitämään ja kehittämään suhteitaan musiikin alan työnantajiin päin.

Avainsanat: musiikkiala, opiskelu, työllistyminen, työnhaku, koulutustyytyväisyys

Lahti University of Applied Sciences
Faculty of Music

JARI YLÄ-LAHTI: Is there enough work for me?
The post-graduation employment of the music
performance and instrument teaching graduates of
the Faculty of Music

Bachelor's Thesis in Instrument Teaching, 37 pages, 10 appendices

Autumn 2009

ABSTRACT

This thesis investigates the post-graduation employment of the music performance and instrument teaching graduates of the Faculty of Music in Lahti University of Applied Sciences. Instead of just examining the general employment I wanted to find out how many of these graduates is working in the field of music and if they are working on a full-time basis or not. I also wanted to know the graduates' opinions on the most useful and, on the other hand, the most useless courses in the Faculty of Music, from the point of view of their current work. Furthermore, I was interested in the relationship between the Faculty of Music and the employer sector from the point of view of the graduates.

The investigation was performed as a survey in autumn 2008. Of all 69 music performance and music pedagogy graduates 45 answered to the survey, which was carried through with the help of the internet.

According to the results about three quarters of the graduates sought and found employment during the first six months after graduation. However, the quantity of work and the duration of the contract varied a lot. Finding a temporary work in the field of music was much more common than getting a permanent position. Besides, clearly more than a half of the graduates who worked in the field of music had two or more employers, which includes privately held teaching lessons. The major single type of employer among the graduates was a music school which offers the basic level music and instrument teaching.

The most useful courses according to the graduates were the main instrument studies, practical teaching studies and music didactics as well as the chamber music studies and orchestra playing. The most irrelevant studies according to the graduates were the introduction to entrepreneurship and language studies, which belong to the common basic studies of the university.

The graduates felt that it was good to create liaisons with employers during the studies. However, the Faculty of Music was criticized for not trying to maintain and to develop the relationship with the employer sector in the music field.

Key words: music career, music studies, employment, employment search, education satisfaction

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	MUSIIKKIALA TYÖNÄ	3
2.1	Musiikin alan perinteiset ammatit	3
2.1.1	Muusikko	4
2.1.2	Opettaja	4
2.2	Muita musiikkialan työllisyyteen ja koulutukseen liittyviä tutkimuksia	5
2.3	Työllisyys tilastojen valossa	7
3	MUSIIKKIALAN AMMATTILAISTEN KOULUTUS SUOMESSA	9
3.1	Peruskoulutus	9
3.2	Toisen asteen koulutus	9
3.3	Korkeakoulutasoinen koulutus	10
3.3.1	Ammattikorkeakoulut	10
3.3.2	Sibelius-Akatemia	11
4	TUTKIMUSPROSESSI	12
4.1	Tutkimusongelma	12
4.2	Tutkimusmenetelmä	12
4.3	Kyselyn toteuttaminen ja tutkimukseen osallistujat	13
5	TULOSTEN ESITTELY	15
5.1	Taustatiedot	15
5.2	Työharjoittelu ja opiskeluaikainen työnteko	15
5.3	Työllistyminen opintojen jälkeen	16
5.4	Vastaajien työllisyystilanne kyselyajankohtana	19
5.4.1	Vastaajien yleinen työllisyys	19
5.4.2	Työ musiikkialalla	20
5.5	Koulutuksen ja työn välinen suhde	22
5.5.1	Opintojen hyödyllisyys työn kannalta	22
5.5.2	Musiikin laitoksen ja työelämän välinen suhde	27
6	YHTEENVETO JA POHDINTAA	31

LÄHTEET

35

LIITTEET

37

1 JOHDANTO

Muusikko, musiikinopettaja, säveltäjä, (ooppera)laulaja, pianisti, viulisti, kitaristi, rumpali, säestäjä, kansanmuusikko, kanttori. Lista musiikkialalla työskentelevien ammattilaisten nimikkeistä ei suinkaan lopu äskeisiin esimerkkeihin. Yleisesti soitettuja instrumentteja on kymmeniä, musiikkityylejäkin valtava määrä. Musiikin opiskelu aloitetaan useimmiten lapsena, monissa tapauksissa jo ennen kouluikää. Juuri tästä syystä musiikin ammattilaisistakaan harva on aloittanut musiikin opiskelua pyrkimyksenään jonain päivänä ansaita musiikin kautta elantonsa.

Musiikkialan työtä pidetään usein niin sanottuna kutsumustyönä, sekä ammattilaisten että harrastelijoiden ja yleisön keskuudessa. Musiikkiin työnä liitetään mielikuvia sisäisestä musisoimisen innosta, joka pakottaa ihmisen harjoittelemaan, luomaan uutta, esiintymään. On ilmeistä, että ilman voimakasta sisäistä motivaatiota ei pitkäjänteinen musiikin harrastaminen puhumattakaan ammattilaisuudesta olekaan mahdollista. Silti edelleen nykymaailmassa saatetaan harhautua ajattelemaan, että muusikon sisäinen pakko musisoida on niin voimakas, että hän mielellään luopuu muista elämään kuuluvista asioista vain saadakseen soittaa. Muusikkoa saatetaan pyytää esiintymään ilman palkkiota, ikään kuin esiintymisen ilo yksin riittäisi muusikon elämän antimiksi. Musiikinopettajaa pyydetään mukaan erilaisiin projekteihin talkootyönä. Eri instrumentalisteilta pyydetään apua soittimien valinnassa harrastuskäyttöön ja oletuksena on, että mielipiteet ja aika saadaan ilmaiseksi.

Yhtä kaikki, muusikko joutuu elämässään selviytymään samojen käytännön asioiden kanssa kuin muutkin. Asuminen on kustannettava, lapset on hoidettava, ja omasta terveydestä on huolehdittava. Antoisan ja elämyksellisen työn varjopuolella saattavat ongelmaksi muodostua esimerkiksi pätkätyöt, alipalkkaus, hankalat työajat ja työolosuhteet, uupumus, erilaiset fyysiset vaivat, yleinen epävarmuus tulevaisuudesta.

Tämän työn tarkoituksena on selvittää, kuinka Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen instrumenttiopetuksen ja esittävän musiikin koulutusohjelmista valmistuneet musiikin ammattilaiset ovat sijoittuneet työelämään. Tutkimuksen pääasiallinen painopiste on selvittää, työskentelevätkö Musiikin laitokselta valmistuneet musiikin alalla vai jollain muulla alalla. Musiikin alalla työskentelevien osalta tarkoitus on selvittää myös työn laatua ja määrää koskevia asioita: onko työ kokoaikaista vai osa-aikaista, vakituista vai määräaikaista.

Koska musiikki vaatii paljon yksilöllistä sitoutumista ja aikaa sekä opiskeluvaiheessa että ennen sitä, kiinnostavaksi kysymykseksi nousee, kuinka oppilaitos voi parhaiten tukea ja ohjata kasvavaa muusikkoa tulevaan ammattiinsa. Mitkä ovat sellaisia opintojaksoja ja -kokonaisuuksia, joita opiskelijat itse pitävät tärkeinä ja minkä osa-alueen he kokevat vähemmän tärkeäksi, jopa turhaksi? Keskittyykö oppilaitos valmistuneiden muusikkojen mielestä oikeisiin asioihin vai pitäisikö jotkut asiat tehdä toisin?

2 MUSIIKKIALA TYÖNÄ

Musiikkiala kuuluu kulttuurialan piiriin, samoin kuin esimerkiksi muotoilu ja kuvataiteet, joille on omat koulutusohjelmansa Lahden ammattikorkeakoulussa.

Useimmiten kulttuurialan opiskelun aloittaminen ja työhön suuntautuminen eroaa esimerkiksi tekniikan tai liiketalouden alasta siinä, että kulttuurialalle päätyneet ihmiset ovat usein aloittaneet alaansa liittyvän harrastuksen jo nuorella iällä.

Yleensä harrastuksen alkaessa lapsi tai nuori ei vielä ajattele, että harrastuksesta muotoutuisi myöhemmin ammatti, vaan asia muuttuu ajankohtaiseksi vasta peruskoulun loppuvaiheissa jatko-opintojen kynnyksellä.

2.1 Musiikin alan perinteiset ammatit

Musiikin alan ammattien perinteinen - koulutustarjonnassakin näkyvä - jaottelu on jako esiintyviin muusikoihin ja opettajiin. Muusikoiden ajatellaan perinteisesti esiintyvän joko solistina tai orkesterissa tai yhtyeessä. Opettaminen liitetään joko peruskoulun ja muun yleissivistävän koulutuksen musiikinopetukseen tai musiikkioppilaitoksen kuten konservatorion tai ammattikorkeakoulun instrumenttioletukseen.

Toki nykyisin musiikkiala on laajentunut tästä perinteisestä jaottelusta. Esimerkiksi Lahden ammattikorkeakoulunkin Musiikin laitoksella muusikoiden ja opettajien lisäksi koulutetaan ammattilaisia musiikkiteatterin ja varhaisiän musiikkikasvatuksen tarpeisiin. Monissa opinahjoissa voi nykyään opiskella popmusiikkia tai musiikin teknologiaa. Voidaan ajatella, että perinteinen käsitys muusikosta ja opettajasta on laajentunut vuosien varrella. Tässä työssä keskityin kuitenkin selvittämään juuri perinteisimpien musiikin alan ammattilaisten työllisyyttä.

2.1.1 Muusikko

Esiintyvän muusikon ammattia pidetään mielikuvissa usein tavoiteltavampana ja ihaillumpana kuin musiikin opettajan ammattia. Juuri esiintyvän muusikon työhön liitetään musiikkialaan yleisestikin liitettyjä myönteisiä mielikuvia: taiteellisuus, vapaus, kutsumus, menestys, jopa kansainvälisyys. Mielikuva ei välttämättä edes ole väärä, mutta useimmiten sangen yksipuolinen. Unohduksiin jää usein työn mahdollisesti stressaava luonne. Aikatauluissa on pysyttävä, esiintymiset saattavat aiheuttaa jännittämistä, matkustaminen voi olla väsyttävää ja ehkä tärkeimpänä: jatkuva harjoittelu ja jatkuva itsensä likoon pistäminen voi olla uuvuttavaa, varsinkin jos palaute ponnisteluista huolimatta on kielteistä. Nykyisin musiikin harrastus on niin laajaa ja ammattilaisiksi opiskelevien määrä niin suuri, että paineet esiintyvien muusikoiden työssä eivät ainakaan ole lähivuosina pienenemässä, kun yhä useampi toivoo pääsevänsä huipulle. Oman lisänsä tähän kilpailuun tuo musiikin alan nykyinen pirstoutuneisuus yhä useampaan tyyliin.

Myös monilla musiikin opiskelijoilla voi olla tavoitteena valmistua esiintyväksi muusikoksi ja halu tehdä esiintyvän muusikon työtä, mutta olosuhteiden pakosta he *joutuvat* opettamaan. Tosiasia on, että vain harva pystyy elättämään itsensä pelkästään konsertoimalla ja muuten esiintymällä. Tilanne oli tuttu myös monille menneiden vuosisatojen säveltäjäkuuluisuuksille, esimerkiksi Chopinille, joka usein koki, että opettaminen oli vain välttämätön paha rahan ansaitsemiseksi ja vei aikaa uuden musiikin luomiselta. Toisaalta vähintään yhtä moni kokee opettamisen ja esiintymisen toisiaan tukeviksi asioiksi ja näiden yhdistämisen työelämää rikastuttavaksi piirteeksi. Tämä käy ilmi esimerkiksi Pyrhösen (2008, 33) tekemästä tutkimuksesta.

2.1.2 Opettaja

Musiikin opettaminen on useimmille musiikin ammattilaisille jossain määrin tuttua. Jotkut ovat jo musiikkia opiskellessaan päättäneet ryhtyä ensisijaisesti opettamaan, toiset ovat ajautuneet opettamaan muun työn vähäisyyden vuoksi. Instru-

menttiopetuksen opettajakoulutuksella ei ole takanaan vuosisataista perintöä. Hyvin pitkään oli vallalla käsitys, että hyvä instrumentalisti on myös hyvä opettaja. Myös toisin päin voitiin ajatella: että hyväksi opettajaksi kasvaa, kun hallitsee soittamisen ja musisoimisen mahdollisimman hyvin ja kattavasti. On tietenkin tärkeää, että opettaja hallitsee oman instrumenttinsa, sitä paremmin, mitä pitemmällä hänen oppilaansa ovat. Kuitenkin viime aikoina ja vuosikymmeninä on alettu enemmän kiinnittää huomiota opettajan pedagogisiin taitoihin, ja opettajaksi opiskelevilla didaktiikka-opinnot (opetuksen ja oppimisen teoria ja käytäntö) ovat nousseet yhä tärkeämpään asemaan.

Aivan kuten nykyaika on nostanut esiintyvien muusikkojen suorituspaineita, myös musiikin opettajalta vaaditaan tänä päivänä enemmän kuin ennen. Avainsana tuntuu olevan laaja-alaisuus. Nykyopettajan on hallittava yhä useampia tyyliuuntia. Klassisen musiikin koulutuksen saaneet ammattilaiset tarvitsevat usein käytännön työssään myös populäärimusiikin taitoja. Peruskoulun ja lukion musiikinopettajien on oltava todellisia musiikin moniosaajia ja hallittava useita instrumentteja ainakin jossain määrin selviytyäkseen nykyisten opetussuunnitelmien tavoitteista. Tämä tulee esiin esimerkiksi musiikin ammatillisen työryhmän muistiossa, jonka mukaan tulevaisuudessa tarvitaan uudentyyppisiä, entistä laaja-alaisempia pedagogiasiantuntijoita, joilla on hyvät vuorovaikutustaidot. Vaikka soitonopettajat muistion mukaan edelleen työllistyvät pääasiassa instrumentin tai laulun opettajiksi, edellytetään opettajiksi kiinnitettäviltä yhä useammin valmiuksia opettaa yhtyeitä. Vaatimus korostuu erityisesti pienten paikkakuntien pienissä musiikkioppilaitoksissa. Muusikoita, joilla ei ole opettajankoulutusta, palkataan opettajiksi yhä vähemmän. (Musiikkialan ammatillisen koulutuksen työryhmän muistio 2002, 29.)

2.2 Muita musiikkialan työllisyyteen ja koulutukseen liittyviä tutkimuksia

Johanna Vuorio (2003) on tehnyt opinnäytetyönsä Helsingin konservatoriosta vuosina 1990-2000 valmistuneiden laulunopettajien työllistymisestä. Yhteensä 23 valmistuneesta opiskelijasta Vuorio haastatteli 19 henkilöä. Vuorion tutkimus-

ta käy ilmi, että vaikka suurin osa vastanneista (14 henkilöä) oli saanut päätoimisen työpaikan valmistumisensa jälkeen, läheskään kaikki eivät työskennelleet opiskelemassaan ammatissa. Laulunopettajan tai laulajan ammatissa tutkimushetkellä työskenteli 5 vastaajaa 19:sta.

Paula Karhusen (2005) Taiteen keskustoimikunnalle tekemä kyselytutkimus Musiikin koulutuksesta työelämään on kattava selvitys toisen asteen ja ammattikorkeakoulun musiikkialan tutkinnon suorittaneiden sijoittumisesta työelämään. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 602 musiikkialan ammatillisen tutkinnon vuosina 1999-2004 saanutta henkilöä. Tutkimuksen mukaan musiikkialan koulutetut työllistyvät pääsääntöisesti musiikkialalle ja musiikin ammatteihin, mutta eivät välttämättä vakinaiseen työhön. Työttömyyttä suurempi ongelma tutkimuksen mukaan näyttääkin olevan musiikkialalla erittäin yleinen määrä- ja osa-aikaisuus sekä yleensä työehtoihin liittyvät asiat (Karhunen 2005, 64). Karhusen tutkimuksessa vastaajien arviot alansa ammattikoulutuksen sisällöstä ovat yleisesti ottaen melko positiivisia. Enemmistö vastaajista esimerkiksi katsoi juuri koulutuksen ja tutkinnon hyödyttäneen työllistymisessä. Tutkimuskyselyyn vastanneet esittivät kuitenkin kritiikkiä lähinnä kahden asian osalta: koulutuksen tarjoamaa työmarkkina- ja yritystietoutta pidettiin riittämättömänä ja toisaalta soittamiseen ja oman instrumentin hallintaan käytettyä aikaa liian vähäisenä. Erityisesti ammattikorkeakoulussa opiskelleet tuntuivat pitävän soittamisen osuutta liian vähäisenä opinnoissaan. (Karhunen 2005, 64-65.)

Vilma Pyrhönen (2008) haastatteli omassa opinnäytetyössään kolmea ammattikorkeakoulu Stadian musiikin koulutusohjelmasta valmistunutta henkilöä ja selvitti haastateltujen henkilöiden ajatuksia ja kokemuksia musiikkialalle työllistymisestä. Myös Pyrhösen haastattelemat henkilöt kertoivat, että pelkästään musiikkialan työllä on vaikea tulla toimeen. Haastateltavat olivat joutuneet tekemään töitä useille eri työnantajille tai tekemään muita töitä musiikkialan työn ohessa. Lisäksi töiden määrä vaihtelee kausittain; haastateltavat mainitsivat erityisesti, että kesällä töitä on vähemmän ja että kesällä täytyy käyttää talven aikana säästettyjä tuloja elämiseen. (Pyrhönen 2008, 30-32.) Mielenkiintoisena vaikkakaan ei tilastollisesti merkitsevästä seikkana tutkimuksessa voidaan pitää sitä, että kaikki haastatellut

henkilöt olivat saaneet tutkimusajankohdan työnsä ainakin osittain henkilökohtaisen, osin jo opiskeluaikana luotujen suhteiden kautta. Lisäksi kaikki kolme olivat tehneet musiikkialan töitä jo opiskeluaikana. (Pyrhönen 2008, 23-24.) Opintojen osalta kaikki haastatellut olivat tyytyväisimpiä koulun pedagogisiin opintoihin, joista on ollut apua vastavalmistuneena tuoreena opettajana. Opinnäytetyössä ei kuitenkaan eritellä tarkemmin, mitä pedagogiikkaopintoja haastatellut henkilöt ovat tarkoittaneet. (Pyrhönen 2008, 20-21.)

Noora Karjalainen (2008) puolestaan haastatteli opinnäytetyössään seitsemää ammattikorkeakoulusta valmistunutta huilunsoitonopettajaa tarkoituksenaan selvittää, miten he ovat työllistyneet ja miten ammattikorkeakoulussa saatu koulutus on auttanut heitä työelämässä. Hyödyllisimpinä opintoina Karjalaisen tutkimuksessa haastatellut pitivät didaktiikan opintoja ja opetusharjoittelua, kun taas lisää valmiuksia olisi kaivattu esimerkiksi ryhmäopetuksen ohjaukseen.

2.3 Työllisyys tilastojen valossa

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2006 ammattikorkeakoulujen kulttuurialalta valmistui yhteensä 1 771 opiskelijaa. Tilastokeskuksen tiedoista selviää näiden valmistuneiden työllisyystilanne vuoden 2007 lopussa. Päätoimisesti työelämässä oli 1 126 henkilöä eli noin 64 % valmistuneista. Työssäkäyviä opiskelijoita oli 229 henkilöä eli noin 13 % valmistuneista ja päätoimisia opiskelijoita 137 henkilöä eli noin 8 % valmistuneista. Työttömänä oli 191 henkilöä eli noin 11 % valmistuneista. Loput 88 henkilöä eli noin 5 % kuuluivat Tilastokeskuksen tiedoissa ryhmään "muut". (Tilastokeskus 2009.)

Päijät-Hämeessä ammattikorkeakoulututkinnon (kaikki alat) suorittaneita oli vuonna 2006 yhteensä 758 henkilöä. Näistä henkilöistä vuoden 2007 lopussa työssäkäyviä oli 676 henkilöä eli noin 89 %. Työttömänä oli 34 henkilöä eli noin 4 % valmistuneista ja opiskelijoita 22 henkilöä eli noin 3 % kaikista valmistuneista. Ryhmään "muut" kuului 26 henkilöä eli noin 3 % vuonna 2006 valmistuneista. (Tilastokeskus 2009.)

Tilastokeskuksenkaan tiedoista ei valitettavasti selviä, kuinka moni Päijät-Hämeestä kulttuurialalta vuonna 2006 valmistunut on työllistynyt vuoden 2007 lopussa. Tilastot eivät kerro sitäkään, kuinka moni työllistyneistä on työllistynyt opiskelemalleen alalle ja kuinka moni on joutunut etsimään muun alan töitä. Tämän kyselyn yksi tarkoitus onkin selvittää juuri sitä, kuinka moni Musiikin laitokselta valmistunut tekee todella musiikin alan töitä.

3 MUSIIKKIALAN AMMATTILAISTEN KOULUTUS SUOMESSA

3.1 Peruskoulutus

Musiikin perusopetusta antavat Suomessa sekä kunnalliset musiikkiopistot että monet yksityiset musiikkiopistot. Musiikkiopiston perustaso on tarkoitettu pääasiassa 7-15-vuotiaille. Alle kouluikäisillä on usein mahdollisuus osallistua musiikkileikkikoulun toimintaan, jotka usein toimivat yllämainittujen musiikkiopistojen yhteydessä.

Musiikin alan peruskoulutusjärjestelmä on Suomessa kansainvälisessäkin vertailussa verrattain kattava. Suurella osalla uusista ikäluokista on halutessaan mahdollisuus aloittaa musiikin harrastaminen, vaikkakin pitkäjänteinen lapsena aloitettu musiikinopiskelu on yhtä lailla kiinni lasten vanhempien kiinnostuksesta musiikkiin kuin lapsen omasta halusta soittaa. Musiikin opiskelu kunnallisissa musiikkioppilaitoksissa on tavoitteellista, ja opiskeluun kuuluu kiinteästi erilaisia taso-suorituksia ja instrumenttiopetuksen lisäksi pakollisia teoriaopintoja. Tähtäimessä on antaa halukkaille soittajille mahdollisuus jatko-opintoihin, vaikka suuri osa opiskelijoista ei jatkakaan perustasoa pitemmälle.

3.2 Toisen asteen koulutus

Toisen asteen koulutus Suomessa pitää sisällään konservatorioiden järjestämät ammattiopinnot, jotka tähtäävät musiikkialan perustutkintoon. Koulutukseen ha-
keutuvilta vaaditaan tavallisesti edeltävinä opintoina peruskoulu sekä musiikkiopiston perusasteen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Tutkinto antaa ammatillisen perusvalmiuden ja yleisen korkeakoulukelpoisuuden. Muun muassa vakinaisen viran saaminen sotilassoittokunnasta vaatii vähintään ammatillisen perustutkinnon suorittamisen.

3.3 Korkeakoulutasoinen koulutus

Korkeakoulutasoisessa musiikinopiskelussa tapahtui murros 1990-luvulla, jolloin nykyinen ammattikorkeakoulujärjestelmä alkoi muotoutua. Ennen ammattikorkeakoulujen perustamista yliopistotasosta musiikin alan koulutusta järjesti Suomessa ainoastaan Sibelius-Akatemia. Jo ennen ammattikorkeakoulujen aikaa konservatorioista kuitenkin valmistui suuri osa edelleen työelämässä olevista musiikkipedagogeista.

3.3.1 Ammattikorkeakoulut

Ammattikorkeakoulujen antama musiikin opetus tähtää nimensä mukaisesti vaativiin ammattitehtäviin. Esimerkiksi Lahden ammattikorkeakoulussa on mahdollisuus opiskella esiintyväksi muusikoksi, opettajaksi aina musiikkiopistotasolle asti, musiikkiteatterityötä ja varhaisiän musiikkikasvatusta.

Ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain (255/1995) mukaiset ensimmäiset vakinaiset ammattikorkeakoulut aloittivat toimintansa vuonna 1996. Ne muodostettiin liittämällä yhteen useita opistoasteen ja ammatillisen korkea-asteen koulutusta antaneita oppilaitoksia suuriksi monialaisiksi ammattikorkeakouluiksi. Koikeilujen perusteella valtioneuvosto myönsi vakinaiset toimiluvat vuosina 1996–2000, minkä jälkeen ammattikorkeakoulujen verkosto sai ensimmäistä kertaa muotonsa. Maassamme toimii nyt 29 ammattikorkeakoulua, joista 10 tarjoaa musiikkialan opintoja. (Musiikkialan ammatillisen koulutuksen työryhmän muistio 2002, 22; Karhunen 2005, 12.)

3.3.2 Sibelius-Akatemia

Korkeinta musiikin opetusta Suomessa antaa Helsingissä ja kirkkomusiikin osalta osaksi Kuopiossa sijaitseva Sibelius-Akatemia. Sibelius-Akatemiasta valmistuu musiikin maistereita laaja-alaisesti erilaisiin musiikkialan tehtäviin aina ammattikorkeakoulujen opettajista ja koulujen musiikinopettajista erilaisiin asiantuntija-tehtäviin ja kansainväliselle solistiselle uralle.

4 TUTKIMUSPROSESSI

4.1 Tutkimusongelma

Opinnäytetyössäni halusin tutkia, mikä on Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitokselta valmistuneiden työllisyystilanne. Eräänlaiseksi työhypoteesiksi muodostui se, että musiikin alalta valmistuneiden työllistyminen täysipäiväisesti musiikin alalle vaikuttaa vaikealta ja että moni joutuu tekemään myös muun kuin musiikin alan töitä tai pystyy tekemään musiikin alan töitä ainoastaan osaaikaisesti. Lisäksi minua kiinnosti tutkia, mitkä opintokokonaisuudet ja Musiikin laitoksen järjestämät kurssit ovat musiikkialan työssä olevien mielestä hyödyllimpiä työn kannalta ja mitkä puolestaan tarpeettomimpia.

Työhypoteesiani tukivat sekä Karjalaisen (2008) tekemä opinnäytetyö Metropolia Ammattikorkeakoulussa, jossa tutkittiin syksyllä 2008 seitsemän valmistuneen huilupedagogin työtilannetta ja opintotyytyväisyyttä että Karhusen (2005) tekemä kyselytutkimus musiikin toisen asteen ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden sijoittumisesta työelämään. Ensin mainitun tutkimuksen mukaan vain kolme haastateltua pedagogia seitsemästä koki tulevansa kunnolla toimeen musiikkialan töillä ja vain yhdellä haastatelluista oli vakituinen virka (Karjalainen 2008, 35). Myös jälkimmäisen, laajemman tutkimuksen mukaan ongelmaksi koetaan pikemminkin vakinaisen työn puute kuin varsinainen työttömäksi jääminen (Karhunen 2005, 41-43).

4.2 Tutkimusmenetelmä

Valitsin tutkimusmenetelmäksi kyselyn, koska halusin saada vastauksen mahdollisimman monelta Musiikin laitokselta valmistuneelta opiskelijalta. Kyselyn kattavuuden vuoksi oli helpompaa suorittaa tutkimus kyselylomakkeella kuin esimer-

kiksi haastattelulla, sillä moni opiskelija on valmistumisen jälkeen muuttanut pois Lahdesta. Kun kysymyksessä oli täsmällisesti määritelty ryhmä ihmisiä (Musiikin laitokselta valmistuneet), joilta haluttiin saada pääasiassa lyhyitä vastauksia täsmällisiin kysymyksiin (oletko työelämässä?), oli tehokkainta laatia kysymykset etukäteen ja pysytellä niissä tarkasti. Tällöin vastauksista saatiin helposti kvantitatiivisia yhteenvetoja ja niitä voitiin tarkastella tilastollisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 190).

Kyselyssä käytettiin useita eri kysymystyyppejä. Edustettuina olivat monivalintakysymykset, avoimet kysymykset ja asteikkoihin perustuvat kysymykset. Monivalintakysymyksissä on etukäteen määrätty vastausvaihtoehdot, joista vastaaja valitsee parhaiten häntä itseään koskevan vaihtoehdon/vaihtoehdot. Tässä tutkimuksessa valtaosa kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä. Avointen kysymysten kohdalla vastaaja voi itse päättää, miten vastaa, esimerkiksi kokonaisin virkkein. Asteikkoihin eli skaaloihin perustuvissa kysymyksissä esitetään väittämiä ja vastaaja valitsee niistä sen, miten voimakkaasti hän on samaa tai eri mieltä väittämän kanssa. Samassa kyselyssä voi olla hyvä suosia eri kysymystyyppejä, jolloin kyselylomakkeesta ei tule liian yksitoikkoinen. Suljettujen kysymysten kohdalla vaarana on usein, että tutkijalta jää huomaamatta jokin mahdollisesti tärkeä vastausvaihtoehto. Toisaalta laajassa kyselyssä avointen kysymysten vastausten analysointi voi muuttua hyvin aikaa vieväksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 195.)

4.3 Kyselyn toteuttaminen ja tutkimukseen osallistujat

Tähän tutkimukseen liittyvä kysely suoritettiin internetselaimessa toteutetulla kyselykaavakkeella marraskuussa 2008. Tutkimusta varten Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitokselta pyydettiin tieto kaikista esittävän musiikin ja instrumenttiopetuksen suuntautumisvaihtoehdoista valmistuneista henkilöistä laitoksen perustamisesta asti. Laitoksen ensimmäiset opiskelijat ovat aloittaneet vuonna 1999 ja ensimmäiset opiskelijat valmistuivat Musiikin laitokselta vuonna 2003. Tässä kyselyssä musiikkiteatterilinjalta ja varhaisiän musiikkikasvatuksen suun-

tautumisvaihtoehdosta valmistuneet rajattiin tutkimuksen ulkopuolelle. Samoin ulkomailta kotoisin olleet, opetuskielenään englantia käyttäneet opiskelijat rajattiin tutkimuksen ulkopuolelle. Esittävän musiikin ja instrumenttiopetuksen suuntautumisvaihtoehdot ovat aikaisempina vuosina olleet myös erinimisiä.

Kaikkiaan kyseisiltä suuntautumisvaihtoehdoilta valmistuneita musiikin opiskelijoita oli vuoden 2008 lokakuun loppuun mennessä yhteensä 69. Näistä yhteensä 58 henkilön käytössä olevan sähköpostiosoitteen jäljitys onnistui, ja heille lähetettiin lokakuussa 2008 alustava sähköpostikysely halukkuudesta osallistua internetin kautta tehtävään kyselytutkimukseen. Näistä 50 henkilöä ilmoitti halukkuudestaan osallistua tutkimukseen. Varsinaisen kyselyn avauduttua internetissä kohderyhmälle lähetettiin toinen sähköposti 3.11.2008, jossa pyydettiin osallistumaan kyselyyn viestissä ilmaistun linkin kautta. Kaikkiaan vastauksia kyselyyn kertyi 45 kappaletta. Tämä on noin 65 prosenttia kaikista tuohon ajankohtaan mennessä valmistuneista, joten kyselyn otosta voidaan pitää melko hyvin edustavana. On kuitenkin syytä ottaa huomioon, että moni alustavaan kyselyyn vastannut henkilö ilmoitti käyttävänsä pääasiassa opiskelu- tai työsähköpostiosoitettaan. Onko niiden henkilöiden joukossa, joiden yhteystietojen selvittäminen ei onnistunut, suhteessa enemmän työelämän ulkopuolella olevia henkilöitä? Tämä seikka saattaa jossain määrin vääristää tutkimuksen tuloksia.

Kyselylomakkeessa pyrin käyttämään yksittäisistä kursseista ja toisaalta opintokokonaisuuksista pääasiassa niitä nimikkeitä, jotka löytyvät Lahden ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelman esittävän musiikin ja instrumenttiopetuksen opinto-oppaasta lukuvuodelle 2008-2009. Kuitenkin nimikkeet ovat osin muuttuneet vuosien varrella ja myös opintojen sisältöä on joiltakin osin muutettu. Muuttuneita nimikkeitä ovat esimerkiksi kuoronjohto ja orkesterinjohto, joka nykyisin on opinto-oppaassa musiikinjohdon nimellä ja muuttuneesta sisällöstä voidaan mainita esiintymisvalmennus/praktikum, jota ei sellaisenaan enää löydy nykyisestä opinto-oppaasta.

5 TULOSTEN ESITTELY

5.1 Taustatiedot

Kyselylomakkeeseen vastasi 45 henkilöä, joista 38 naista (84 %) ja 7 miestä (16 %). Yksi vastaajista (2 %) oli kyselyyn vastatessaan 20–24-vuotias, 35 vastaajaa (78 %) oli 25–29-vuotiaita, kahdeksan vastaajaa (18 %) oli 30–34-vuotiaita ja yksi vastaajista (2 %) oli 35–39-vuotias. Vastaajista yhdeksän (20 %) oli valmistunut Musiikin laitokselta edellisen vuoden aikana kyselyajankohdasta, 20 vastaajaa (44 %) oli valmistunut 1-3 vuotta ennen kyselyä ja loput 16 vastaajaa (36 %) yli kolme vuotta aikaisemmin. Kuusi vastaajaa (13 %) oli valmistunut esittävän musiikin linjalta, ja loput 39 vastaajaa (87 %) instrumenttiopetuksen linjalta. 31 vastaajaa (69 %) oli valmistunut Musiikin laitokselta laskennallisessa määrääjassa (poikkeama vähemmän kuin vuosi), kuusi vastaajaa (13 %) oli valmistunut laskennallista määrääaikaa nopeammin (vuosi tai enemmän) ja kahdeksan vastaajaa (18 %) oli valmistunut laskennallista määrääaikaa hitaammin (vuosi tai enemmän). Seitsemällä vastaajalla (16 %) oli ollut ennen Musiikin laitokselle pääsyään jo jokin aikaisempi loppututkinto, näistä seitsemästä oli 2 opintoasteen tutkintoa, 2 ammatikorkeakoulututkintoa, 1 alempi tai ylempi korkeakoulututkinto ja 2 muuta tutkintoa.

5.2 Työharjoittelu ja opiskeluaikainen työnteko

Suurin osa vastaajista (27 vastaajaa eli 60 %) oli suorittanut opiskeluun kuuluvan työharjoittelunsa kokonaan Musiikin laitoksella. 13 vastaajaa (29 %) oli suorittanut työharjoittelun sekä Musiikin laitoksella että laitoksen ulkopuolella, ja neljä vastaajaa (9 %) suoritti työharjoittelunsa kokonaan Musiikin laitoksen ulkopuolella. Yksi vastaajista jätti tämän kohdan tyhjäksi. Lähes kaikki vastaajat (41 vastaajaa eli 91 %) tekivät opiskeluaikanaan myös muita töitä kuin opiskeluun kuuluvan

pakollisen työharjoittelun. Opiskeluaikainen työnteko oli näillä vastaajilla pääasiassa musiikin alan töitä (18 vastaajaa) tai sekä musiikin että muun alan töitä (20 vastaajaa). Vain kolme vastaajaa työskenteli opiskeluaikanaan pelkästään muulla kuin musiikin alalla. Musiikin alalla työtä tehneistä vain kolme vastaajaa työskenteli opiskeluaikanaan samassa paikassa, jossa suoritti myös opiskeluun kuuluvan pakollisen työharjoittelun.

Opiskeluaikainen työnteko oli 15 vastaajan kohdalla ainoastaan kausittaista (esim. lyhyitä työjaksoja, lomien aikana tehtävä työ) ja 12 vastaajan kohdalla ympärivuotista säännöllistä työtä. Lopuilla 14 vastaajalla, jotka olivat ilmoittaneet työskennelleensä opiskeluaikana, työ oli kahden edellisen vaihtoehdon yhdistelmä (välillä lyhyitä jaksoja töissä, mutta ainakin jossain vaiheessa kokonaisen vuodenkin). Musiikin alan työ ja muulla alalla tehtävä työ jakautui kyselyssä tasaisesti ympäri-vuotisesti ja kausiluontoisesti työskentelevien välille.

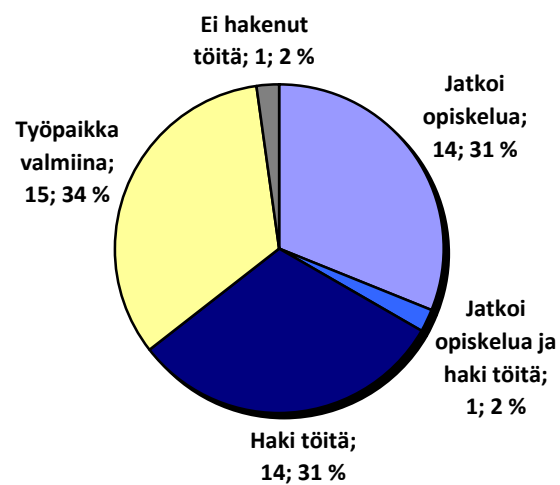
Työnteon häiritsevyyden opiskelun kannalta vastaajat kokivat eri tavoin. 12 vastaajaa ilmoitti työnteon häirinneen opiskelua vähän tai jonkin verran, kahden vastaajan kohdalla työnteko häiritsi paljon. 14 vastaajan mielestä työnteko ei häirinnyt opiskelua juurikaan tai lainkaan, ja 11 vastaajan mielestä työnteosta oli päinvastoin hyötyä opiskelun kannalta. Tulosten kannalta ei ole yllättävää, että työnteon ja opiskelun yhdistelmän hyödyllisenä kokeneet olivat työskennelleet joko pelkästään musiikkialalla tai musiikin alalla ja muulla alalla. Sen sijaan mielenkiintoista on, että niistäkin vastaajista, jotka kokivat työskentelyn häiritsevän opiskelua (vähän, jonkin verran tai paljon), seitsemän työskenteli opiskeluaikanaan vain musiikin alalla.

5.3 Työllistyminen opintojen jälkeen

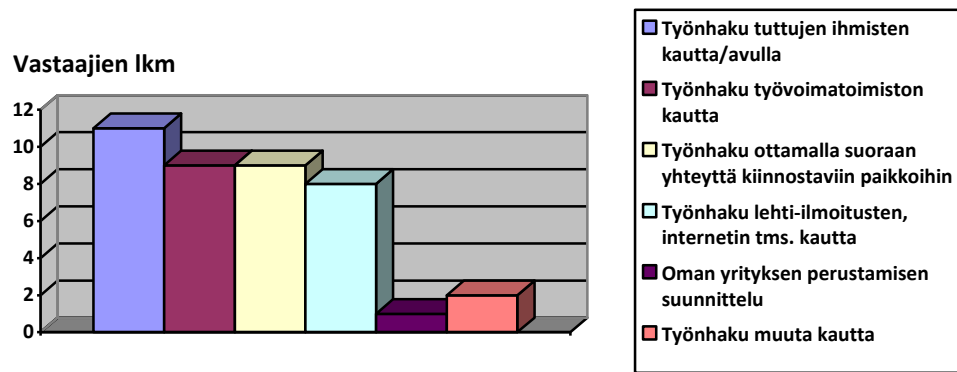
Vajaa kolmasosa eli 13 vastaajaa (29 %) jatkoi Musiikin laitokselta valmistumisen jälkeen opiskelua toisessa musiikkioppilaitoksessa tai muuten musiikin alalla. Näistä vastaajista yksi ilmoitti hakeneensa myös työtä kuuden kuukauden sisällä

valmistumisestaan. Lisäksi kaksi vastaajaa (4 %) jatkoi opiskelua muulla kuin musiikin alalla.

Viidellä vastaajalla (11 %) oli valmistuessaan jo valmiiksi tiedossa työpaikka musiikin alalta tai muulta alalta, eikä heidän tarvinnut hakea töitä. Lisäksi 10 vastaajaa (22 %) ilmoitti, että he jatkoivat valmistumisensa jälkeen samassa työpaikassa, jossa olivat työskennelleet opiskeluaikanakin. 14 vastaajaa (31 %) ilmoitti hakenensa töitä puolen vuoden sisällä valmistumisensa jälkeen musiikin alalta tai muulta alalta. Näistä kaksi olisi halunnut jatkaa vielä opiskelua, mutta ei saanut toivomaansa opiskelupaikkaa ja haki siksi töitä. Lisäksi yksi vastaaja (2 %) ilmoitti, että hänellä ei ollut työpaikkaa valmistuessaan, eikä hän hakenut töitä kuuden kuukauden sisällä valmistumisesta.

KUVIO 1. LAMK:n Musiikin laitokselta valmistuneiden jatkosuunnitelmat, vastaajien lukumäärä ja prosenttiosuus vastaajista

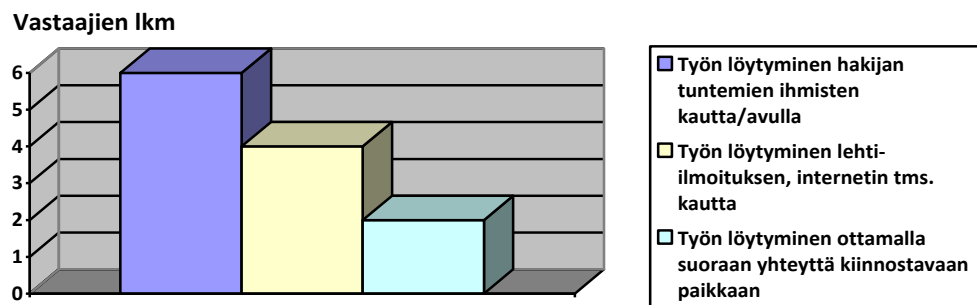

KUVIO 2. Vastaajien työnhakukeinot

Kuviossa 2 esitetään työnhakukeinot niiden 15 vastaajan kohdalla, jotka olivat ilmoittaneet hakeneensa töitä valmistumisensa jälkeen. Valtaosa heistä haki töitä tuntemiensa ihmisten kautta tai heidän avullaan. Silmiinpistävää kuviossa on, että vain yksi vastaaja ilmoitti suunnitelleensa oman yrityksen perustamista.

Näistä 15 vastaajasta, jotka ilmoittivat hakeneensa töitä valmistumisensa jälkeen, seitsemän kertoi hakeneensa töitä vain musiikin alalta. Kuusi vastaajaa haki töitä musiikin alan lisäksi muulta alalta, ja kaksi vastaajaa haki töitä pelkästään muulta kuin musiikin alalta. 14 vastaajaa ilmoitti löytäneensä töitä valmistumisen jälkeisten kuuden kuukauden aikana. Näistä vastaajista kuusi sai töitä musiikin alalta, neljä vastaajaa sekä musiikin alalta että muulta alalta ja 4 vastaajaa muulta kuin musiikin alalta. Yksi työnhakija ei löytänyt töitä kuuden kuukauden sisällä valmistumisestaan.

13 työtä hakenutta vastaajaa ilmoitti kyselyssä, mitä kautta oli löytänyt työpaikan (Kuvio 3). Verkostoitumisen merkitys näkyy siinä, että vajaa puolet heistä oli työllistynyt tuntemiensa ihmisten kautta. Perinteisten työpaikkailmoitusten kautta oli työllistynyt neljä vastaajaa ja vain kaksi vastaajaa työllistyi otettuaan suoraan yhteyttä heitä kiinnostavaan työpaikkaan.

KUVIO 3. Työn löytyminen

5.4 Vastaajien työllisyystilanne kyselyajankohtana

5.4.1 Vastaajien yleinen työllisyys

Kyselyn ajankohtana 36 vastaajaa oli työelämässä. Kyselyn tulokset paljastivat kuitenkin selkeää hajontaa niin työsuhteiden laadun kuin työmääränkin suhteen. Osa vastaajista oli päätoimisessa vakituisessa työsuhteessa, osan työmäärä jäi alle 10 tuntiin viikossa. Valtaosa työelämässä olevista eli 33 vastaajaa teki musiikin alan töitä. Näistä 27 teki vain musiikin alan töitä ja loput kuusi lisäksi muun alan töitä. Ainoastaan kolme vastaajaa teki pelkästään muuta kuin musiikin alan töitä. Muun kuin musiikkialan ja joidenkin musiikkialan työntekijöidenkin vastauksissa korostuu musiikkialan epävarmuus työllisyyden ja toimeentulon suhteen (Taulukko 1).

TAULUKKO 1. Vastaajien syitä tehdä (tai hakea) muuta kuin musiikkialan työtä

Vastaajan ilmoittama syy	Lkm
Musiikkialan työstä saamani palkka ei riitä elämisen kustannuksiin	5
Olen kiinnostunut myös jostain toisesta alasta	4
Musiikin alalla ei löydy vakituista työtä/Olen löytänyt vain pätkätöitä	3
Musiikin alalla löytyy vain osa-aikaista työtä	3
Musiikin alalla ei löydy minulle tarpeeksi tai ollenkaan työtä	2
Musiikkialan tulevaisuus tuntuu minusta epävarmalta	2
Haluan hyödyntää muun alan koulutustani	2
Jokin muu syy	2

36:sta työelämässä olevasta vastaajasta 15:llä oli kyselyn ajankohtana vain yksi työnantaja. Lopuilla 21 vastaajalla oli kaksi tai useampi työnantajaa. Näihin lukeutuivat kyselyssä myös ne vastaajat, jotka tekivät yksityisesti opetustyötä muun palkkatyön ohessa. Vastaajista, joilla oli kaksi tai useampia työnantajia, yksi teki muun kuin musiikin alan töitä ja loput 20 vastaajaa pelkästään musiikin tai musiikin ja muun alan töitä. Julkinen sektori oli kyselyssä suurin yksittäinen työnantaja: 16 vastaajaa ilmoitti työnantajakseen valtion tai kunnan. Seitsemän vastaajaa oli työllistynyt yksityiselle sektorille ja yksi vastaaja toimi yrittäjänä. Seitsemän vastaajan työnantaja oli edellisten vaihtoehtojen yhdistelmä.

Työelämässä olevissa vastaajista 20 ilmoitti pääasiallisen työsuhteensa olevan määräaikainen. Nämä vastaajat kuuluivat kaikki ryhmään, joka tekee joko pelkästään musiikin alan töitä tai musiikin ja muun alan töitä. 11 vastaajan työsuhde oli vakituinen. Tähän joukkoon kuuluivat kaikki kolme vastaajaa, jotka olivat ilmoittaneet tekevänsä pelkästään muuta kuin musiikin alan työtä, joten musiikin alalla työskenteli vakituudessa työsuhteessa ainoastaan 8 vastaajaa.

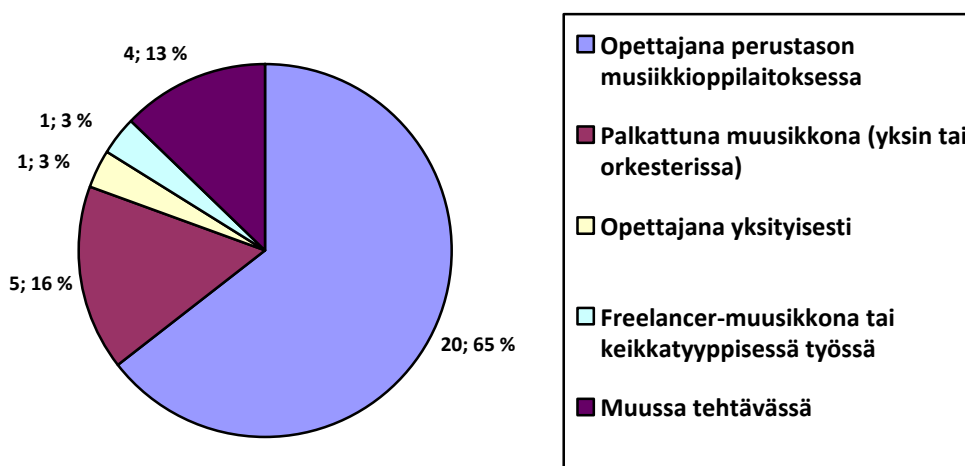
19 vastaajaa ilmoitti työskentelevänsä kokoajaisesti. 14 osa-aikaisesti työskentelevästä vastaajasta kolme työskenteli yli 20 tuntia viikossa, yhdeksän 10-20 tuntia viikossa ja kaksi alle 10 tuntia viikossa.

Kyselyn perusteella ei ole mahdollista vetää johtopäätöksiä julkisen/yksityisen sektorin tarjoaman työn, vakituisen/määräaikaisen työn ja kokoajaisen/osa-aikaisen työn välille. Niin julkinen kuin yksityinenkin sektori on tarjonnut joillekin vastaajille vakituista työtä ja toisille määräaikaista työtä. Samoin kokoajainen ja osa-aikainen työ jakautuu julkisen ja yksityisen sektorin kesken.

5.4.2 Työ musiikkialalla

Musiikkialan työtä tekevästä 33 vastaajasta 31 oli vastannut pelkästään musiikkialaa koskeviin kysymyksiin. Näistä musiikkialan työtä tekevästä valtaosa eli 20 vastaajaa työskenteli opettajana perustason musiikkioppilaitoksessa. Viisi vastaa-

jaa oli työllistynyt palkattuna muusikkona orkesterissa tai muuta kautta, lisäksi yksi vastaaja työskenteli freelancer-muusikkona. Muihin tehtäviin oli työllistynyt neljä vastaajaa. Näistä yksi työskenteli musiikkiterapeuttina, yksi musiikinohjaajana, yksi ilmoitti yhdistäneensä soitinopetuksen ja freelancer-työn (pääasiallisen työn valitseminen ei ollut mahdollista) ja yksi toimi opettajana perustason musiikkioppilaitoksessa, joka järjestää myös ammattiopintoja (Kuvio 4).

KUVIO 4. Musiikkialan työn jakautuminen vastaajien kesken

Oli ilo huomata, että suurin osa musiikin alan työtä pääasiassa tekevästä ilmoitti olevansa aina tai useimmiten tyytyväinen nykyiseen työhönsä. Kukaan vastaajista ei sanonut olemansa tyytymätön työhönsä tai olevansa vain harvoin tyytyväinen työhönsä. Viisi vastaajaa ilmoitti olevansa joskus tyytyväisiä työhönsä. Pääasialliset syyt heidän tyytymättömyyteen olivat työn vähäisyys (4 vastaajaa), liian pieni palkka (4 vastaajaa), työympäristön epäkohdat (kollegat, tilat, työvälineet, paikkakunta, 2 vastaajaa) ja liian vähäiset haasteet työssä (1 vastaaja).

Kyselyn viimeisellä sivulla pyydettiin vastaajia vielä kertomaan, mikäli heillä olisi täsmennettävää kyselyn johonkin osioon tai kysymykseen. Eniten vastaajat halusivat täsmentää elämäntilanteitaan työllisyytensä suhteen. Moni, joka jatkoi opiskeluaan musiikin alalla, teki kuitenkin samalla töitä musiikin alalla. Lisäksi useat, jotka olivat julkisen alan työnantajalla töissä, tekivät ohessa freelancer-tyyppistä

keikkatyötä ja siksi kyselylomakkeen vastausvaihtoehdoista oli joidenkin vaikea löytää itselleen sopivaa vastausvaihtoehtoa.

5.5 Koulutuksen ja työn välinen suhde

Kyselyssä koulutuksen ja työn välinen suhde jakautui kahteen osioon. Ensimmäisessä osiossa vastaajia pyydettiin arvioimaan eri opintojaksojen hyödyllisyyttä vastaajien nykyiseen työhön suhteutettuna. Toisessa osiossa vastaajia pyydettiin arvioimaan yleisemmällä tasolla Musiikin laitoksen ja työelämän välistä suhdetta erilaisten väittämien avulla sekä avointen kysymysten avulla.

5.5.1 Opintojen hyödyllisyys työn kannalta

Kyselyajankohtana musiikin alan ammatissa toimivia pyydettiin kyselyssä ottamaan kantaa eri opintokokonaisuuksien/kurssien hyödyllisyyteen vastaajan työn kannalta. Musiikkialan työtä tekevistä yhteensä 33 vastaajasta 32 vastasi tähän osioon.

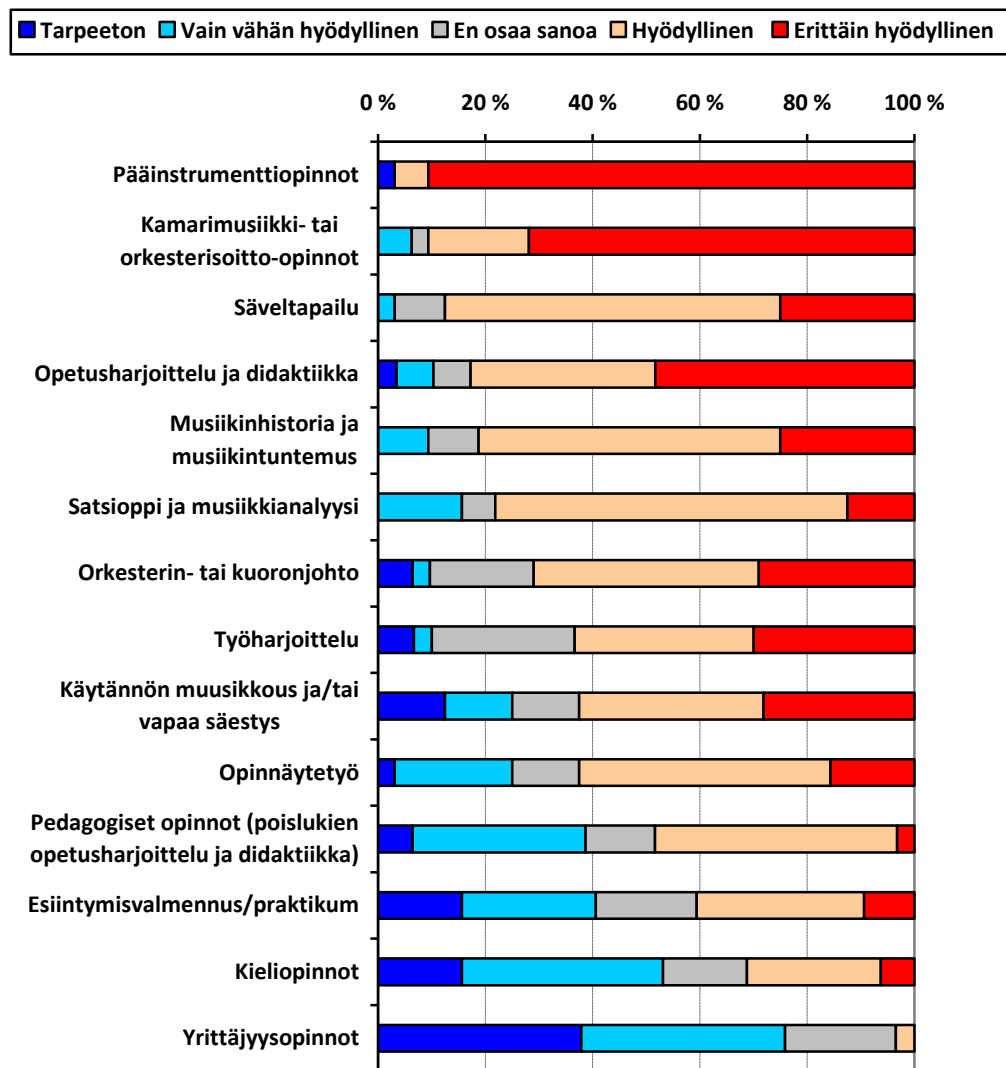
Seuraavassa on huomioitava, että vaikka Musiikin laitoksen musiikkipedagogi amk -tutkintoon johtavassa koulutuksessa opetusharjoittelu- ja didaktiikkaopinnot sisältyvät pedagogisiin opintoihin, ne on kuitenkin kyselyssä ja vastausten raportoinnissa eriytetty omaksi kokonaisuudekseen muista, pääosin luentoja ja kirjallisia töitä sisältävistä pedagogiikkaopinnoista.

Ylivoimaisesti hyödyllisimpänä opintokokonaisuutena ymmärrettävästi pidettiin pääinstrumenttiopintoja. Näitä piti nykyisen työnsä kannalta erittäin hyödyllisinä tai hyödyllisinä 31 vastaajaa. Yksi vastaaja piti pääinstrumenttiopintoja hyödyttömänä. Lähes yhtä hyödyllisenä pidettiin kamarimusiikki- tai orkesterisoittopintoja: 29 vastaajan mielestä nämä olivat hyödyllisiä tai erittäin hyödyllisiä. Säveltapailu kiilasi myös hyödyllisimpien opintojen joukkoon, 28 vastaajaa piti säveltapailun kursseja hyödyllisinä tai erittäin hyödyllisinä. Opetusharjoittelua ja didaktiikkaopintoja piti hyödyllisenä tai erittäin hyödyllisenä niin ikään valtaosa

vastaajista, 25 vastaajaa. Opetusharjoittelun painoarvoa hyödyllisimpien kurssien joukossa nostaa lisäksi se, että opintokokonaisuus kuuluu vain instrumenttiope-
tuksen linjan valinneille. Sen sijaan ainoastaan 15 vastaajaa piti pedagogisia opin-
toja hyödyllisinä tai erittäin hyödyllisinä, vaikka valtaosa musiikin alalla työsken-
televistä työllistyi tulosten mukaan juuri opetuslalle. 10 vastaajaa piti pedagogisia
opintoja vain vähän hyödyllisinä ja 2 vastaajaa hyödyttöminä.

Muita opintokokonaisuuksia, joita valtaosa vastaajista piti hyödyllisenä tai erittäin
hyödyllisenä, olivat musiikin historia ja musiikintuntemus (26 vastaajaa), satsioppi
ja musiikkianalyysi (25 vastaajaa), orkesterin- ja kuoronjohto (22 vastaajaa), käy-
tännön muusikkous (20 vastaajaa), opinnäytetyö (20 vastaajaa), työharjoittelu (19
vastaajaa).

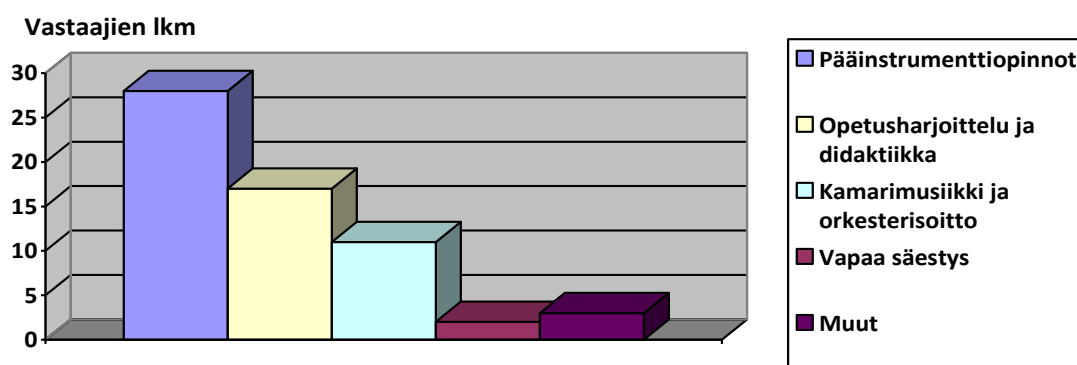
Opintokokonaisuuksia, joita pidettiin vähiten hyödyllisinä, olivat yrittäjyysopinnot
(vain yksi vastaaja piti hyödyllisenä), kieliopinnot (10 vastaajaa piti hyödyllisenä
tai erittäin hyödyllisenä) ja esiintymisvalmennus/praktikum (13 vastaajaa piti hyö-
dyllisenä tai erittäin hyödyllisenä) (Kuvio 5). Se, että esiintymisvalmennus-
ta/praktikumia ei pidetty kovinkaan hyödyllisenä kurssina on huomionarvoista,
sillä ero muihin Musiikin laitoksen järjestämiin kursseihin on merkittävä. Eräs
vastaaja kertoi esiintymisvalmennuskurssin olleen hyödytön hänen nykyisen työn-
sä kannalta, koska siellä ei hänen mukaansa koskaan oikeasti valmennettu mitään.

KUVIO 5. Eri opintokokonaisuuksien hyödyllisyys vastaajien mielestä nykyisen työn kannalta.

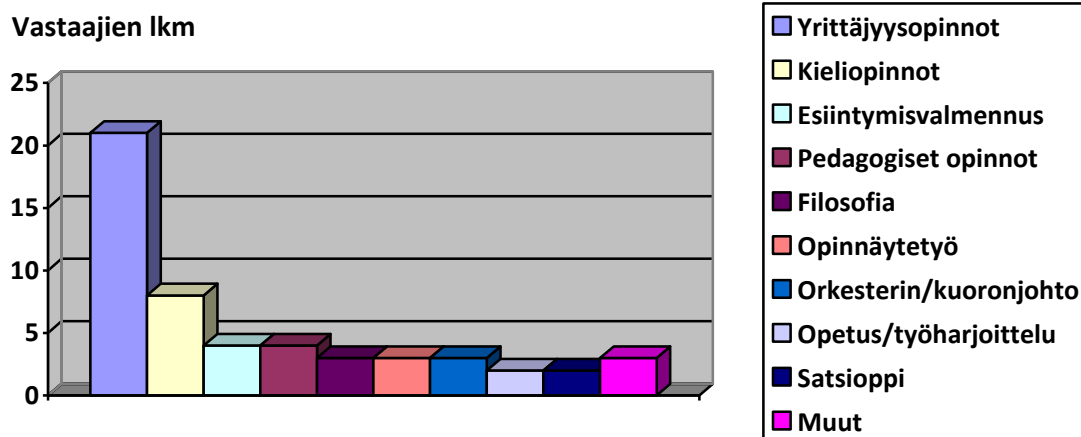
Pyydettyäessä mainitsemaan kaksi työn kannalta hyödyllisintä opintokokonaisuutta 28 vastaajaa yhteensä 31 vastanneesta mainitsi hyödylliseksi opintokokonaisuudeksi pääinstrumenttiopinnot. 17 vastaajaa mainitsi opetusharjoittelun/didaktiikan ja 11 vastaajaa kamarimusiikki- tai orkesterisoitto-opinnot. Vapaa säestys sai kaksi mainintaa ja pedagogiset opinnot, säveltapailu ja muualla kuin Musiikin laitoksella opiskeltu teoria- ja säveltapailudidaktiikka saivat kukin yhden maininnan. Muut opintokokonaisuudet eivät kiilanneet vastauksissa kahden hyödyllisimmän opintokokonaisuuden joukkoon. Hyödyllisimpiä kursseja arvioitaessa on huomatt-

tava, että esittävän musiikin suuntautumisvaihtoehdosta valmistuneista suurin osa ei ole suorittanut opetusharjoittelua eikä didaktiikkaa. Kaikki tämän opintokokonaisuuden hyödyllisimmäksi ilmoittaneet ovatkin kyselyn vastausten perusteella valmistuneet instrumenttiopetuksen suuntautumisvaihtoehdosta (Kuvio 6).

KUVIO 6. Hyödyllisimmät opinnot vastaajien mielestä nykyisen työn kannalta.

Samoin kyselyssä pyydettiin musiikkialan työssä kyselyajankohtana olleita arvioimaan, mitkä kaksi opintokokonaisuutta tuntuivat työn kannalta tarpeettomimmilta. Vastaajia oli yhteensä 31, joista yksi vastaaja ei osannut mainita tarpeettomia kursseja. Eniten mainintoja keräsi Lahden ammattikorkeakoulun kaikille yhteisiin opintoihin kuuluva yrittäjyysopinnot -kurssi. 21 vastaajan mielestä tämä kurssi kuului vähiten tarpeellisiin. Kolme vastaajaa ei maininnut toista tarpeetonta opintokokonaisuutta. Kieliopinnot saivat kahdeksan mainintaa. Muut maininnat jakautuivat esiintymisvalmennuksen (4 mainintaa), pedagogisten opintojen (4 mainintaa), filosofian (3 mainintaa), opinnäytetyön (3 mainintaa), orkesterin/kuoronjohdon (3 mainintaa), opetus/työharjoittelun (2 mainintaa) ja satsiopin (2 mainintaa) kesken. Lisäksi yksittäisiä mainintoja saivat musiikintuntemus kuuntelutentinä, musiikkianalyysi ja säveltapailu. Mainituista opintokokonaisuuksista filosofia oli ainoa, jota ei ollut mainittu kyselyn missään kysymyksessä, joten sen esiintyminen hyödyttömimpänä kurssina on hieman merkityksellisempää muihin vain vähän mainintoja saaneisiin kursseihin verrattuna (Kuvio 7).

KUVIO 7. Vastaajien mielestä työn kannalta tarpeettomimmat opintokokonaisuudet.

Kysymys jonkin tärkeän opintokokonaisuuden puuttumisesta kirvoitti monet vastaajat tuomaan esiin näkemyksiään mahdollisista uusista opintokokonaisuuksista tai kursseista. Moni vastaaja toivoi muusikon ergonomiaan ja muusikin lihashuoltoon liittyviä opintoja.

Luulisi että pikkuhiljaa herättäisiin antamaan asiaan [kehonhuoltoon] koulutusta ENNEN kuin ongelmia ilmenee.

Huonosta ergonomiasta johtuu suurin osa nykyisistä sairaseläkkeistä.

Pedagogisten opintojen sisältöön kaivattiin enemmän tarjontaa. Erityispedagogiikka ja ryhmäopetukseen valmentaminen nousivat monessa vastauksessa esiin. Psykologiaa toivottiin erityisesti siitä näkökulmasta, että eriluonteiset lapset osataisiin paremmin ottaa opetuksessa huomioon. Mestarikursseja ja työelämässä olevien pedagogien vierailuluentoja toivottiin kahdessa vastauksessa. Kolme vastaajaa toivoi työelämäänsä valmentavaa kurssia, eli tietoa yhteisöllisyydestä työelämässä, työelämän sopimuksista, ammattiliitoista ja palkkauksesta.

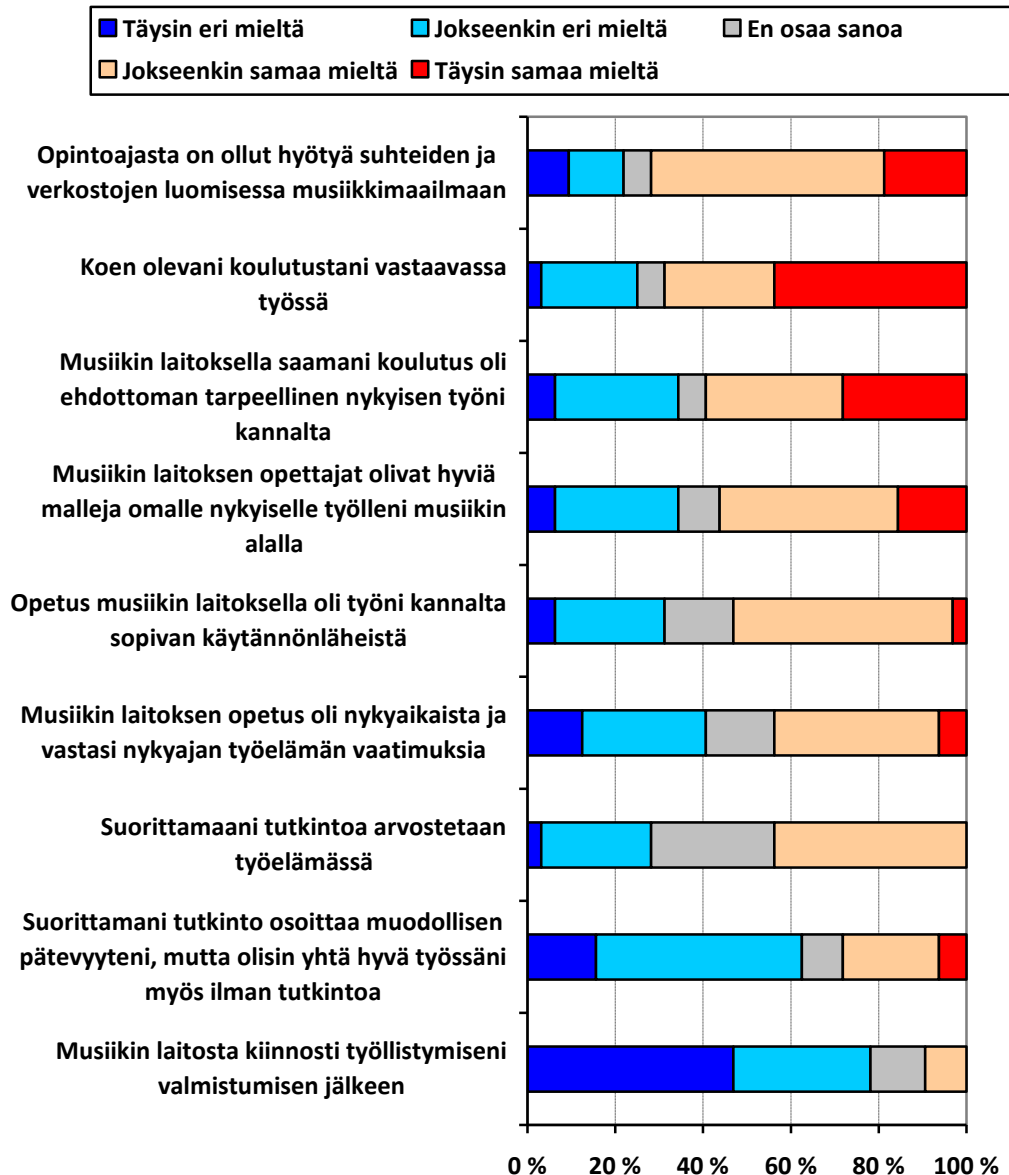
Yksittäisiä ehdotuksia kursseiksi olivat improvisaatio, musiikki terapeuttisena välineenä, säveltapailun ja teorian didaktiikka, työssä jaksamiseen liittyvä kurssi,

muusikon yrittäjyysopinnot, koesoittovalmennus ja luonnonvireisyyden lyhyt oppimäärä.

5.5.2 Musiikin laitoksen ja työelämän välinen suhde

Vastaajille esitettiin väittämiä Musiikin laitoksen opetuksen ja työelämän välisestä suhteesta ja heitä pyydettiin arvioimaan väittämiä asteikolla yhdestä viiteen (1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä). Eniten vastaajat yhtyivät mielipiteeseen opintoajan hyödyllisyydestä suhteiden ja verkostojen luomisessa musiikkimaailmaan. Tätä mieltä oli 23 vastaajaa 32:sta. Lähes yhtä moni, 22 vastaajaa, koki olevansa koulutustaan vastaavassa työssä. Enemmistö vastaajista oli myös sitä mieltä, että Musiikin laitoksella saatu koulutus oli ehdottoman tarpeellista nykyisen työn kannalta (19 vastaajaa), että Musiikin laitoksen opettajat olivat hyviä malleja nykyiselle musiikkialan työlle (18 vastaajaa) ja että opetus Musiikin laitoksella oli sopivan käytännönläheistä nykyisen työn kannalta (17 vastaajaa).

Alle puolet vastaajista (14 vastaajaa) sen sijaan oli samaa mieltä siitä, että Musiikin laitoksen opetus oli nykyaikaista ja vastasi nykyajan työelämän vaatimuksia. Yhtä harva vastaaja koki oikeaksi väitteen, että heidän suorittamaansa tutkintoa arvostetaan työelämässä. Vain 9 vastaajaa oli sitä mieltä, että olisi yhtä hyvä työsään ilman Musiikin laitoksella suoritettua tutkintoa. Eniten vastaajat olivat eri mieltä sen väittämän kanssa, että Musiikin laitos olisi kiinnostunut heidän työllistymisestään valmistumisen jälkeen. Vain 3 vastaajaa oli samaa mieltä (Kuvio 8).

KUVIO 8. Vastaajien näkemys väittämistä, jotka koskevat Musiikin laitoksen opetuksen ja työelämän välistä suhdetta.

Kyselyn lopuksi vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa omin sanoin Musiikin laitoksen ja työelämän väliseen suhteeseen ja työllistymiseen yleisesti musiikkialalla. Ilahduttavan moni tarttui tilaisuuteen kertoakseen mielipiteitään. Eräs pääteemoista, joka vastauksista näkyy kautta linjan, on kannustaminen yhteyksien luomiseen työelämän suuntaan jo opiskeluaikana.

Jos et ole tehnyt mitään alan töitä opiskeluaikanasasi on aika vaikeaa päästä töihin. Hakijoita on alan työpaikkoihin todella paljon ja jos et ole onnistunut luomaan suhteita/verkostoa jo ennakoon on niitä vaikeaa valmistuttua alkaa luomaan.

*Vähäisistäkin työpaikoista taistellaan ja poikkeuksetta muusi-
kon/opettajan työt tai jopa sijaisuudet menevät heille joilla JO ON
työkokemusta. Mielestäni tämän takia verkostoituminen "normaaliin"
työelämään jo opiskelujen aikana olisi erittäin tärkeää, jotta työko-
ke-
musta muualtakin kuin koulun työharjoittelusta olisi saatavilla!*

Musiikin laitoksen asennoituminen opiskeluaikaiseen työntekoon keräsi kuitenkin muutamalta vastaajalta kritiikkiä.

*Välillä oli tunne, että opettajat suhtautuivat nihkeästi siihen, että kävi
töissä opintojen ohella, vaikka työ olikin soiton opetusta. Käytännön
työelämäkokemuksista oli sekin hyöty, että sai jalkaa oven väliin, joten
tilaisuuksia ei halunnut jättää käyttämättä, vaikka opinnot siitä ehkä
hieman kärsivät.*

Useat vastaajat olivat myös sitä mieltä, että Musiikin laitokselle hyväksyttävien opiskelijoiden määrää pitäisi pienentää. Joidenkin mielestä Musiikin laitos päästää opiskelijoiksi sellaisia opiskelijoita, joilla ei ole riittävän hyviä pohjataitoja eikä sitä myöten edellytyksiä toimia musiikin alan ammatissa. Selvästi useampi oli kuitenkin sitä mieltä, musiikin alan työpaikkoja on yksinkertaisesti tarjolla niin vähän, että kaikille valmistuville ammattilaisille ei riitä töitä. Samalla kritisoitiin sitä, että Musiikin laitos on opiskelujen alussa tai niiden aikana antanut liian myönteisen kuvan opiskelijoiden työllistymisestä opintojen jälkeen.

*Ainahan jonkun muutaman 2-10 kitutuntia opetusta viikossa jostain
saa, mutta vakityöt onkin toinen juttu.*

Opiskeluaikana painotettiin, ettei meidän laitokselta valmistuta työtömäksi, mutta melko pieni osa valmistuneista sai oman alan töitä. Mielestäni laitoksella annettiin vääristelty kuva työelämän todellisuudesta.

Musiikin laitos ummisti mielestäni silmiään työllistymistilanteelle ja uskotteli monelle näkymiä hyvästä työtilanteesta, joka karusti paljastui vasta valmistumisen jälkeen työpulana.

Työllistyminen musiikkialalla on hyvin vaikeaa nykypäivänä. Itselläni on vain yksi päivä viikossa opettamista, sillä rahamäärällä ei valitettavasti elä.

Musiikin laitosta kehoitettiin voimakkaasti lisäämään yhteyksiään työelämän suuntaan. Tämä nähtiin tärkeänä erityisesti siksi, että Musiikin laitoksen käsitys nykyajan työelämän vaatimuksista vahvistuisi. Kuitenkaan kysymyksen yleisluontoisuudesta johtuen konkreettisia parannusehdotuksia asian korjaamiseksi ei tullut paljon.

Musiikin alan työnantajia voisi esimerkiksi pyytää luennoimaan ja kertomaan alan käytännönvaatimuksista. Mallia voisi mielestäni ottaa yliopistojen rekrytointipalveluista, jotka järjestävät työnantajien luentoja ja esimerkiksi cv-klinikoita, joissa opiskelijoiden cv:t käydään läpi ja niihin ehdotetaan parannuksia tulevaa työnhakua silmälläpitäen.

Näiden pääteemojen lisäksi yksi vastaaja ehdotti Musiikin laitoksen omien opiskelijoiden esiintuomista voimakkaammin laitoksen järjestämissä konserteissa.

Huippua olisi myös "jatkuva solistikarsinta" Nuori Lahti -orkesterin solistiksi, esim. 2 kertaa vuodessa; toisi kummasti motivaatiota harjoitteluun ja puumerkkejä cv:een:)

6 YHTEENVETO JA POHDINTAA

Kyselystä saadut tulokset tuntuvat vahvistavan sitä musiikin alan työstä vallalla olevaa käsitystä, että vaikka moni löytää itselleen vakituisen työn esimerkiksi orkesterin soittajana tai musiikkioppilaitoksen opettajana, moni joutuu myös tekemään pätkätöitä tai yhdistelemään erilaisia osa-aikaisia tehtäviä saadakseen riittävästi töitä. Rohkaisevalta tuntuu se, että niistä vastaajista, jotka ovat työelämässä, vain kolme vastaajaa ilmoittaa tekevänsä vain muuta kuin musiikkialan työtä. Työelämässä olevista 36 vastaajasta 27 tekee vain musiikin alan töitä ja väliin jää kuusi vastaajaa, jotka tekevät sekä musiikin alan että muun alan töitä. Kolme vastaajaa, jotka tekevät muuta kuin musiikkialan töitä ilmoittavat syiksi muun alan työn tekemiseen musiikkialan epävarmuuden, työn vähyyden ja sitä kautta liian vähäiset tulot, joita musiikin alan työstä saisi. Näistä kolmesta vastaajasta kahden vastaajan pääinstrumentti oli jokin puhallinsoitin, yksi vastaaja oli laulaja. Työelämässä olevista vastaajista 19 kertoi työskentelevänsä kokoaikaisesti, osa-aikaista työtä tekevistä 14 vastaajaa kertoi tekevänsä yli 20 tuntia töitä viikossa, 9 vastaajaa 10-20 tuntia viikossa ja vain 2 vastaajaa alle 10 tuntia viikossa. Täystyöllisyydestä ei siis voida puhua, vaikka musiikin alan töitä monelle valmistuneelle löytyykin. Tässä mielessä tulokset ovat Lahdessa samansuuntaisia Karhusen (2005, 64) laajan tutkimuksen kanssa, jonka mukaan ongelmana musiikkialalla ei niinkään ole työttömyys vaan määräaikaisen ja osa-aikaisen työn yleisyys ja yleisesti työehtoihin liittyvät asiat.

Valmistumisen jälkeen työelämään siirtyneistä suurin osa joko jatkoi samassa työpaikassa, jossa oli ollut töissä jo opiskeluaikana, tai löysi työpaikan tuntemiensa ihmisten kautta. Paljon pienempi osa työllistyi lehti- tai muun ilmoituksen välityksellä tai ottamalla suoraan yhteyttä kiinnostavalta vaikuttavaan paikkaan. Tämä vahvistaa käsitystä siitä, että verkostoituminen työelämän suuntaan jo opiskeluaikana edistää työllisyyttä valmistumisen jälkeen. Samoihin tuloksiin oli päätynyt

myös Pyrhönen (2008, 23-24) omassa haastattelututkimuksessaan, jossa vastaajien määrä oli ollut kuitenkin selvästi pienempi kuin tässä tutkimuksessa. Monessa vastauksessa kritisoidaan Musiikin laitosta kuitenkin siitä, että se ei pyri aktiivisesti itse lisäämään kontaktejaan työelämän suuntaan. Ymmärrettävästi tässä asiassa tarvitaan tasapainoa, sillä liiallinen opiskeluaikainen työnteke voi imaista opiskelijan kokonaan opintojen parista työelämään ja vaarana on, että opiskelun keskeytyminen ja tutkinnotta jääminen hankaloittaa myöhempiä vaiheita työuralla. Kyselyn perusteella Musiikin laitos voisi kuitenkin nykytilanteessa pyrkiä aktiivimaan opiskelijoitaan opiskeluaikaiseen työnteekoon opintojen vaarantumatta. Samoin Musiikin laitos voisi aktiivisesti pyrkiä lisäämään omia kontaktejaan työnantajatahoon laaja-alaisemmin ja lisäämään opiskelijoiden yleistä tietoutta työelämästä esimerkiksi työsuhdeasioiden esille ottamisella. Uusimpien Musiikin laitoksen opinto-oppaiden mukaan askel tähän suuntaan on jo otettu, sillä nykyisten opiskelijoiden opintosuunnitelmaan kuuluu kurssi nimeltä työelämä tieto. Myöhemmässä vaiheessa voisi olla aiheellista tutkia ainakin suppeassa katsauksessa opiskelijoiden mielipiteitä tämän kurssin sisällöstä ja hyödyllisyydestä työelämään siirtymisen kannalta.

Työn kannalta hyödyllisimmäksi opintokokonaisuudeksi koetaan hyvin ennalta-odotetusti pääinstrumenttiopinnot. Muita hyödyllisimmäksi koettuja kursseja olivat opetusharjoittelu ja didaktiikka sekä kamarimusiikki- ja orkesterisoittoopinnot. Näitten opintojen tärkeydestä lähes kaikki vastaajat olivat melkein yksimielisiä. Tässä suhteessa tutkimukseni myös toistaa laajemmassa mittakaavassa Karjalaisen (2008, 26) syksyllä 2008 tekemän tutkimuksen tuloksia, joiden mukaan valmistuneet huilupedagogit katsoivat hyödyllisimmiksi opinnoiksi opetusharjoittelun, didaktiikan sekä pääinstrumenttiopinnot.

Asteikon toisessa päässä oli mielenkiintoista havaita, että tarpeettomimmiksi koettujen opintojen osalta vastaajien yksimielisyys hajosi. Selkeästi vastaajien mielestä tarpeettomien ja ammattikorkeakoulun yhteisiin opintoihin kuuluvien yrittäjäopinnat-kurssin ja kieliopintojen jälkeen hajontaa syntyi melkoisesti muiden kurssien välille. Mainittuja kursseja olivat esimerkiksi esiintymisvalmennus, pedagogiset opinnot, opinnäytetyö, kuoron- ja orkesterinjohto ja satsioppi. Vastauk-

set ovat ymmärrettäviä siitä näkökulmasta, että eri työpaikoilla tarvitaan erilaisia taitoja ja kunkin vastaajan kohdalla eri kurssien tarpeettomuus/tarpeellisuus tulee loppujen lopuksi punnittua vasta työelämässä. Kuitenkin mielenkiintoista on tässäkin se, että myös Karjalaisen (2008, 27-28) tutkimuksessa haastateltujen pedagogien mielestä turhimpia opintoja olivat olleet ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot. Voitaisiinko ammattikorkeakouluissa jotenkin ottaa nämä tulokset tulevaisuudessa huomioon ja siirtää musiikkioppilaitosten ja musiikinopiskelijoiden resursseja vielä enemmän varsinaisen musiikin opiskeluun? Nykyisten tutkintorakenteiden muodollisten vaatimusten täyttymistä lienee kuitenkin vaikea muuttaa. Yksi pohdittavan arvoinen parannuskeino, joka vaikuttaisi myös Musiikin laitoksen sidoksiin työelämän suuntaan edellä mainitun työelämätiedon kurssin lisäksi, voisi olla erityisesti musiikin laitokselle räätälöidyt yrittäjyysopinnot, joihin voisi liittää musiikin alan työnantajapuolen vierailuja Musiikin laitokselle.

Erilaiset työolosuhteet heijastuivat kiinnostavalla tavalla myös vastaajien mielipiteissä siitä, mitä kursseja tai opintokokonaisuuksia Musiikin laitokselta vielä puuttuu. Osa vastaajista esimerkiksi kaipasi syvällisempää yksilöpedagogiikkaa, osa erityisesti ryhmäopetukseen liittyviä kursseja. Pedagogiikka yleisesti ottaen tuntuu olevan niin laaja-alainen kokonaisuus, että kun koulutusta järjestetään yleisellä pedagogisella tasolla, päästään Musiikin laitoksenkin opetussuunnitelman puitteissa vain raapaisemaan pintaa. Toisaalta nykyinen suuntaus tuntuu olevan, että perinteisen opettamisen malli on klassisen musiikin maailmassakin murroksessa ja myös klassisen musiikin pedagogeilta vaaditaan entistä laaja-alaisempaa osaamista esimerkiksi musiikkityyliin tai erityispedagogiikan alueella. Täytyisikö ammattikorkeakoulujen pyrkiä jatkossa profiloitumaan ja erottumaan toisistaan juuri tässä mielessä, erisisältöisillä pedagogiikan aihealueilla? Tällöin myös opiskelijat voisivat heti alusta asti pyrkiä opiskelemaan sellaiseen opintajonoon, joka vastaisi eniten heidän omia tavoitteitaan musiikin alalla.

Mielenkiinnosta halusin kysyä vastaajilta viimeiseksi, alkaisivatko he opiskella uudestaan musiikkia, jos he voisivat uudestaan valita ja heillä olisi nykyinen tieto ja kokemus opiskelusta ja työelämästä. 28 vastaajaa eli 62 % alkaisi uudestaan opiskella musiikkia, vaikkakin osa toisella opintolinjalla tai toisessa oppilaitok-

sessä. 14 vastaajaa eli 31 % kaikista vastaajista kertoi, että ryhtyisi ehkä uudestaan musiikkialalle. Vain 3 vastaajaa eli 7 % vastaajista valitsisi jonkin toisen alan. Vaikka kysymystä voidaan pitää hypoteettisena (aikakonetta ei vielä ole keksitty), on mukava huomata, että vastaajien keskuudessa vallitsee halu ja tahto tehdä musiikkialan työtä siitäkin huolimatta, että olosuhteet saattavat joskus olla epävarmoja. Ja vaikka elämä olisi vienyt muihin tehtäviin, niin Musiikin laitokselta saatua koulutusta ei nähdä hukkaan menneenä.

Vaikka päädyin tulokseen, että en halua tehdä musiikkialalla töitä elääkseni, en silti ole missään vaiheessa katunut opintojani. Opiskelu on ollut tärkeä osa elämäni, vaikka en sitä hyödyntänytkään lopulta työssäni.

Omalla kohdallani valmistumisen jälkeinen elämä hämöttää edessäni. Suunnitelmissani on tehdä osa-aikatyötä musiikin alalla ja olla samaan aikaan myös toisen työnantajan palveluksessa. Kuitenkin voin yhtyä yllä olevaan mielipiteeseen, musiikin opiskelu on ollut tärkeä, avartava ja kiehtova osa elämäni, tapahtui tulevaisuudessa mitä tahansa.

LÄHTEET

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Karhunen Paula. 2005. Musiikin koulutuksesta työelämään. Kyselytutkimus toisen asteen ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista. Tilastotietoa taiteesta, nro 35. Helsinki: Taiteen keskustoimikunta.

Karjalainen, Noora. 2008. Palapelin kokoamista - Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiasta valmistuneiden huilupedagogien valmistumisen jälkeinen työelämä, jatkokoulutus ja koulutustyytyväisyys. Musiikin koulutusohjelman opinnäytetyö. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Lahden ammattikorkeakoulu, Musiikin laitos. Opinto-opas 2008-2009. Musiikin koulutusohjelma. Esittävän musiikin suuntautumisvaihtoehto [viitattu 19.11.2009]. Saatavissa: http://www.lamk.fi/material/ops0809_mus_esmu.pdf

Lahden ammattikorkeakoulu, Musiikin laitos. Opinto-opas 2008-2009. Musiikin koulutusohjelma. Instrumenttiopetuksen suuntautumisvaihtoehto [viitattu 19.11.2009]. Saatavissa: http://www.lamk.fi/material/ops0809_mus_instru.pdf

Musiikkialan ammatillisen koulutuksen työryhmän muistio. 2002. Opetusministeriön työryhmän muistioita 38:2002. Helsinki: Yliopistopaino.

Pyrhönen, Vilma. 2008. Mihin töihin päädyn? Mikä maailma minua odottaa? Stadian musiikin koulutusohjelmasta valmistuneiden kokemuksia musiikkialalle työllistymisestä. Musiikin koulutusohjelman opinnäytetyö. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

Tilastokeskus. Sijoittuminen koulutuksen jälkeen [viitattu 7.11.2009]. Tilasto.
Saatavissa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/sijk/index.html>

Vuorio, Johanna. 2003. Helsingin konservatoriosta vuosina 1990-2000 valmistuneiden laulunopettajien työllistyminen. Musiikin koulutusohjelman opinnäytetyö. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

LIITTEET

LIITE 1. Kyselylomake

LAMKin Musiikin laitokselta valmistuneiden sijoittuminen työelämään

Tämä kysely liittyy Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksella tehtävään opinnäytetyöhön. Opinnäytetyön avulla on tarkoitus tutkia Musiikin laitokselta valmistuneiden sijoittumista työelämään, tyytyväisyyttä musiikkialan työhön yleisesti ja saada tietoa koulutuksen työelämään antamista eväistä. Voit vastata kyselyyn, jos olet opiskellut nuorten tutkintoon johtavassa koulutuksessa ja valmistunut joko Musiikin laitoksen esittävän musiikin suuntautumisvaihtoehdosta (muusikko AMK) tai instrumenttiopetuksen (entiset nimet: solistinen musiikinopetus ja musiikkioppilaitoksen opettaja) suuntautumisvaihtoehdosta (musiikkipedagogi AMK). Kaikkia vastauksia käsitellään luottamuksellisesti eikä lopullisessa opinnäytetyössä yksittäinen vastaaja ole tunnistettavissa. Pääset kyselyssä eteen- tai taaksepäin lomakkeen alareunassa olevilla Edellinen- ja Jatka-painikkeilla. Huomaa kuitenkin, että jos palaat viimeiseltä sivulta taaksepäin, viimeisen sivun avokysymyksiin kirjoitetut vastaukset eivät tallennu, vaan joudut kirjoittamaan ne uudelleen.

Taustatiedot

- Olen ☐ Mies
☐ Nainen

- Olen ☐ 20-24 -vuotias
☐ 25-29 -vuotias
☐ 30-34 -vuotias
☐ 35-39 -vuotias
☐ 40+ vuotias

- Valmistuin Musiikin laitokselta ☐ alle vuosi sitten
☐ 1-3 vuotta sitten
☐ yli 3 vuotta sitten

- Olen valmistunut ☐ esittävän musiikin linjalta
☐ instrumenttiopetuksen (entinen solistinen musiikinopetus) linjalta

- Valmistuin ☐ laskennallisesta määräaikaan nopeammin (vuosi tai enemmän)
☐ laskennallisessa määräajassa (poikkeama vähemmän kuin vuosi)
☐ laskennallista määräaikaan hitaammin (vuosi tai enemmän)

Valmistumisen määräaikaan lasketaan mukaan ainoastaan lukuvuodet ja -kaudet, jolloin ilmoittauduit läsnäolevaksi. Jos olet ilmoittautunut poissaolevaksi, aikaa ei lasketa opintosuunnitelman mukaiseen laskennalliseen opiskelu-aikaan.

- Pääinstrumenttini on ☐ laulu

- ☐ jokin jousisoitin
- ☐ jokin puhallinsoitin
- ☐ piano
- ☐ joku muu kuin ylläolevat

Oliko sinulla jo jokin toinen loppututkinto ennen kuin aloitit Musiikin laitoksella tai valmistuitko musiikinopiskelun aikana myös jostain muusta oppilaitoksesta?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Jos sinulla ei ole toista tutkintoa, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella. Vastaa seuraavaan kysymykseen vain, jos sinulla oli jo jokin toinen tutkinto (muu kuin ylioppilastutkinto) aloittaessasi opiskelun Musiikin laitoksella tai jos valmistuit musiikkiopinnoton aikana jostain muusta oppilaitoksesta.

Toinen tutkintoni on

- ☐ opistoasteen tutkinto
- ☐ ammattikorkeakoulututkinto
- ☐ alempi tai ylempi korkeakoulututkinto
- ☐ jokin muu tutkinto

Työssäkäynti opiskelun aikana

Muusikko amk ja musiikkipedagogi amk -tutkintoihin kuuluu pakollinen työharjoittelu. Seuraavissa kysymyksissä opiskeluun kuuluvalla työharjoittelulla ei tarkoiteta musiikkipedagogiopintoihin kuuluvaa opetusharjoittelua, vaan sen ulkopuolista työharjoittelua. Huomaa, että monessa tapauksessa esimerkiksi Musiikin laitoksella suoritettut kamarimusiikkiopinnot ja orkesterisoitto on laskettu osaksi pakollista työharjoittelua.

Suoritin opintoihin kuuluvan pakollisen työharjoittelun

- ☐ kokonaisuudessaan Musiikin laitoksella
- ☐ kokonaisuudessaan Musiikin laitoksen ulkopuolella
- ☐ sekä Musiikin laitoksella että laitoksen ulkopuolella

Teitkö opiskelun aikana muita töitä kuin opiskeluun kuuluvan pakollisen työharjoittelun?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Jos vastasit ei, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-napista sivun alareunassa. Tämän sivun seuraavissa kysymyksissä työnteolla tarkoitetaan kaikkea opiskelun ulkopuolista koko-aikaista tai osa-aikaista ansiotyötä, josta olet saanut palkkaa, mutta ei esimerkiksi talkootyötä, palkatonta järjestötyötä tai hyväntekeväisyystyötä.

Opiskeluaikainen työnteoksi oli

- ☐ kausittaista (esim. lyhyitä työjaksoja, kesätyöt, lomien aikana tehtävä työ)

- ☐ ympärivuotista, säännöllistä työtä
- ☐ välillä olin töissä lyhyitä jaksoja, mutta ainakin jossain vaiheessa kokonaisen vuodenkin (= edellisten vaihtoehtojen yhdistelmä)

- Tuntuiko opiskeluaikainen työnteko häiritsevän opiskelua?
- ☐ Kyllä, paljon
 - ☐ Kyllä, jonkin verran tai vähän
 - ☐ En osaa sanoa
 - ☐ Ei juurikaan
 - ☐ Ei ollenkaan
 - ☐ Päinvastoin, työnteosta oli hyötyä opiskelussani

- Työskentelin opiskeluaikanani
- ☐ vain musiikin alalla
 - ☐ muulla kuin musiikin alalla
 - ☐ sekä musiikkialalla että muulla alalla

Vastaa seuraavaan kysymykseen vain, jos teit opiskeluaikaista työtä musiikin alalla. Muuten voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella.

- Jos työskentelit opiskeluaikana musiikin alalla, suorititko opiskeluun kuuluvan pakollisen työharjoittelun samassa paikassa, jossa työskentelit ennen ja/tai jälkeen työharjoittelun?
- ☐ Kyllä
 - ☐ Ei

Työllistyminen valmistumisen jälkeen

- Jatkoitko päätoimista opiskelua heti Musiikin laitokselta valmistumisen jälkeen?
- ☐ en jatkanut päätoimista opiskelua
 - ☐ jatkoin päätoimista opiskelua LAMKin Musiikin laitoksen toisessa koulutusohjelmassa
 - ☐ jatkoin päätoimista opiskelua toisessa musiikkioppilaitoksessa tai muuten musiikin alalla
 - ☐ jatkoin päätoimista opiskelua jollain muulla kuin musiikin alalla

Jos jatkoit päätoimista opiskelua heti valmistumisen jälkeen, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa. Seuraava kysymys on tarkoitettu vastaajille, jotka eivät jatkaneet päätoimista opiskelua heti Musiikin laitokselta valmistumisen jälkeen tai jotka jatkoivat opiskelua vasta yli vuoden jälkeen valmistumisesta.

- Mikä seuraavista pitää kohdallasi parhaiten paikkansa?
- ☐ Hain työpaikkaa pian valmistumisen jälkeen (kuuden kuukauden sisällä) musiikin alalla tai muulla alalla
 - ☐ Minulla oli jo valmiiksi tiedossa uusi työpaikka musiikin alalla tai muulla alalla, kun valmistuin
 - ☐ Jatkoin työtäni samassa työpaikassa, jossa olin

- ☐ työskennellyt opiskeluaikani
- ☐ Valmistumisen jälkeen minulla ei ollut työpaikkaa, enkä hakenut työpaikkaa (kuuden kuukauden sisällä valmistumisesta)
- ☐ Halusin jatkaa opiskelua valmistumisen jälkeen, mutta en saanut haluamaani opiskelupaikkaa ja hain siksi töitä
- ☐ Mikään vaihtoehtoista ei pidä paikkaansa

Tämän sivun loput kysymykset on tarkoitettu vastaajille, joilla ei ollut valmistuessaan tiedossa ansiotyötä/työpaikkaa, mutta jotka hakivat töitä. Muut voivat siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa.

- Hain työtä (valitse kaikki sopivat vaihtoehdot)
- ☐ ilmoittautumalla työnhakijaksi työvoimatoimistoon
 - ☐ tuntemieni ihmisten kautta/avulla
 - ☐ lehti-, internet- ym. ilmoittelun perusteella
 - ☐ ottamalla suoraan yhteyttä minua kiinnostaviin paikkoihin
 - ☐ suunnittelemalla oman yrityksen perustamista
 - ☐ muuta kautta

- Hain työtä
- ☐ vain musiikin alalta
 - ☐ vain muulta kuin musiikin alalta
 - ☐ musiikin alalta ja/tai muulta alalta

- Saitko työtä valmistumisen jälkeisenä kuuden kuukauden aikana?
- ☐ Kyllä
 - ☐ Ei

Mikäli et saanut työtä, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa.

- Sain työtä
- ☐ musiikin alalta
 - ☐ muulta kuin musiikin alalta
 - ☐ musiikin alalta ja muulta alalta

- Sain työtä
- ☐ työvoimatoimiston kautta
 - ☐ tuntemieni ihmisten kautta/avulla
 - ☐ lehti-, internet- ym. ilmoituksen kautta
 - ☐ ottamalla suoraan yhteyttä minua kiinnostaviin paikkaan
 - ☐ perustamalla oman yrityksen
 - ☐ muulla lailla

Nykyinen työ

Jos opiskelet tällä hetkellä päätoimisesti tai et ole muuten työelämässä, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa.

- Nykyinen työni on ☐ musiikin alan työtä
☐ muun alan työtä
☐ musiikin alan ja muun alan työtä

- Jos teet muun alan kuin musiikin alan työtä, mitkä ovat pääasialliset syyt siihen? (voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon)
- ☐ Haluan hyödyntää muun alan koulutustani
 - ☐ Olen kiinnostunut myös jostain toisesta alasta
 - ☐ Musiikin alalla ei löydy minulle tarpeeksi tai ollenkaan työtä
 - ☐ Musiikin alalla ei löydy vakituista työtä/Olen löytänyt vain pätätöitä
 - ☐ Musiikin alalla löytyy vain osa-aikaista työtä
 - ☐ Musiikkialan tulevaisuus tuntuu minusta epävarmalta
 - ☐ Musiikkialan työ on erilaista kuin opiskellessani otaksuin
 - ☐ Saan parempaa palkkaa toisella alalla
 - ☐ Musiikkialan työstä saamani palkka ei riitä elämisen kustannuksiin
 - ☐ Jokin muu syy

Jos vastasit Jokin muu syy, niin mikä?

- Minulla on ☐ yksi työnantaja / työpaikka
☐ kaksi tai useampia työnantajia / työpaikkoja (jos esimerkiksi opetat yksityisesti palkkatyön ohella, valitse tämä vaihtoehto)

- Jos työskentelet muulla(kin) kuin musiikin alalla, pääasiallinen alasi on:
- ☐ Tekniikka- ja liikenneala
 - ☐ Hallinnon ja kaupan ala
 - ☐ Ravitsemus- ja ravintola-ala
 - ☐ Sosiaali- ja terveysala
 - ☐ Kulttuuriala
 - ☐ Humanistinen ala
 - ☐ Palveluala
 - ☐ Maatalous- ja luonnonvara-ala
 - ☐ Muu ala

- Työnantajani on ☐ valtio tai kunta
☐ yksityinen työnantaja
☐ Olen yrittäjä / Minulla on toiminimi
☐ edellämainittujen yhdistelmä

- Työsuhteeni on ☐ määräaikainen
☐ vakituinen

- Työskentelen ☐ kokoaikaisesti (jos sinulla on useita työpaikkoja, arvioi yhteenlaskettua työmäärää)
☐ osa-aikaisesti, alle 10 tuntia viikossa
☐ osa-aikaisesti, 10-20 tuntia viikossa

- ☐ osa-aikaisesti, yli 20 tuntia viikossa

Oletko työssäsi johtavassa asemassa tai onko sinulla omia alaisia?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Jos työskentelet muulla kuin musiikin alalla, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa. Seuraavat kysymykset on tarkoitettu musiikin alalla työskenteleville. Jos sinulla on useita musiikin alan työpaikkoja, arvioi kysymyksiä pääasiallisen työsi kannalta.

- Työskentelen pääasiassa
- ☐ palkattuna muusikkona (yksin, orkesterissa tai muussa kokoonpanossa)
 - ☐ freelancer-muusikkona tai keikkatyypisissä töissä
 - ☐ opettajana yksityisesti
 - ☐ opettajana perustason musiikkioppilaitoksessa
 - ☐ opettajana musiikin ammattiopintoja järjestävässä oppilaitoksessa
 - ☐ muussa työssä orkesterissa/yhtyeessä, työhön ei liity tai liittyy vain vähän omaa soittamista
 - ☐ musiikin alan organisaatiossa (järjestöt, oppilaitokset), työhön ei liity tai liittyy vain vähän omaa soittamista
 - ☐ tutkijana (musiikkiin liittyen)
 - ☐ muussa tehtävässä

Jos vastasit muussa tehtävässä, niin missä?

- Oletko tyytyväinen nykyiseen työhösi?
- ☐ Kyllä, aina
 - ☐ Kyllä, useimmiten
 - ☐ Joskus
 - ☐ Harvoin
 - ☐ En ole tyytyväinen

Jos olet useimmiten tai aina tyytyväinen työhösi, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella.

- Jos et ole tyytyväinen nykyiseen työhösi tai olet vain harvoin tai joskus tyytyväinen, niin mitkä ovat pääasialliset syyt tyytymättömyyteen (voit valita useamman)?
- ☐ palkkaus ei ole sopivalla tasolla
 - ☐ työtehtävät ovat liian vaativia
 - ☐ työtä on liian paljon
 - ☐ työtehtävät eivät ole tarpeeksi haasteellisia
 - ☐ työtä on liian vähän
 - ☐ en tee koulutustani vastaavaa työtä
 - ☐ en viihdy työympäristössäni (kollegat, tilat ja työvälineet, paikkakunta tms.)
 - ☐ koen olevani väärällä alalla
 - ☐ muu syy

Jos vastasit muu syy, niin mikä?

Koulutuksen ja työn välinen suhde

Jos opiskelet tällä hetkellä päätoimisesti tai et ole muuten työelämässä, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa. Samoin, jos työskentelet pelkästään muulla kuin musiikin alalla, voit siirtyä seuraavalle sivulle Jatka-painikkeella sivun alareunassa. Seuraavat kysymykset on tarkoitettu musiikin alalla työskenteleville.

Kuinka hyödyllisiksi arvioit seuraavat kurssit/opintokokonaisuudet nykyisen työsi kannalta? (jätä vastaamatta kohtiin, jotka eivät sisällyneet tutkintoosi)

1 = Hyödytön, 2 = vain vähän hyödyllinen, 3 = en osaa sanoa, 4 = hyödyllinen, 5 = Erittäin hyödyllinen

	1	2	3	4	5
pääinstrumenttiopinnot	☐	☐	☐	☐	☐
kamarimusiikki- tai orkesterisoitto-opinnot	☐	☐	☐	☐	☐
pedagogiset opinnot (poislukien opetusharjoittelu ja didaktiikka)	☐	☐	☐	☐	☐
opetusharjoittelu ja didaktiikka	☐	☐	☐	☐	☐
työharjoittelu	☐	☐	☐	☐	☐
käytännön muusikkous ja/tai vapaa säestys	☐	☐	☐	☐	☐
esiintymisvalmennus/praktikum	☐	☐	☐	☐	☐
opinnäytetyö	☐	☐	☐	☐	☐
orkesterin- tai kuoronjohto	☐	☐	☐	☐	☐
säveltapailu	☐	☐	☐	☐	☐
satsioppi ja musiikkianalyysi	☐	☐	☐	☐	☐
musiikinhistoria ja musiikintuntemus	☐	☐	☐	☐	☐
kieliopinnot	☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjyysopinnot	☐	☐	☐	☐	☐

Mitkä kaksi opintokokonaisuutta ovat

mielestäsi nykyisen työsi
kannalta hyödyllisimmät (voit
valita edellisistä tai mainita
jotkut muut)?

Mitkä kaksi
opintokokonaisuutta ovat
mielestäni tarpeettomimmat
nykyisen työsi kannalta (voit
valita edellisistä tai mainita
jotkut muut)?

Puuttuiko koulutuksesta
mielestäsi jokin tärkeä
kokonaisuus tai kurssi, jota
olisit tarvinnut nykyisessä
tehtävässäsi työelämässä?
Mikä?

**Arvioi seuraavia Musiikin laitoksen opetuksen ja työelämän välisiä väittämiä
asteikolla 1-5**

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = En osaa sanoa, 4 = Jokseenkin
samaa mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5
Opetus Musiikin laitoksella oli työni kannalta sopivan käytännönläheistä	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikin laitosta kiinnosti työllistymiseni valmistumisen jälkeen	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikin laitoksella saamani koulutus oli ehdottoman tarpeellinen nykyisen työni kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikin laitoksen opettajat olivat hyviä malleja omalle	☐	☐	☐	☐	☐

nykyiselle työlleni musiikin
alalla

Suorittamani tutkinto
osoittaa muodollisen
pätevyyteni, mutta olisin
yhtä hyvä työssäni myös
ilman tutkintoa

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Opintoajasta on ollut hyötyä
suhteiden ja verkostojen
luomisessa
musiikkimaailmaan

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Koen olevani koulutustani
vastaavassa työssä

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Musiikin laitoksen opetus oli
nykyaikaista ja vastasi
nykyajan työelämän
vaatimuksia

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Suorittamaani tutkintoa
arvostetaan työelämässä

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Lopuksi

Haluatko sanoa jotain omin
sanoin Musiikin laitoksen ja
työelämän välisestä suhteesta
tai työllistymisestä
musiikkialalla yleisesti?

Onko sinulla mielessä jotain
täsmennettävää kyselyn
johonkin
osioon/kysymykseen?

Onko elämäntilanteesi
mielestäsi joltain osin
sellainen, että se tulisi ottaa
huomioon kyselyä
arvioitaessa?

Onko sinulla mielessä
kommentteja kyselystä
yleisesti?

- Jos voisit uudelleen vapaasti valita työelämän näkökulmasta, alkaisitko opiskella musiikkia?
- ☐ Kyllä, samalla linjalla
 - ☐ Kyllä, eri linjalla
 - ☐ Ehkä
 - ☐ En

Kysely päättyy tähän. Voit halutessasi palata Edellinen-painikkeella edellisille sivuille, mutta huomaa, että silloin viimeisen sivun avokysymyksiin kirjoitetut vastaukset eivät tallennu vaan joudut kirjoittamaan ne uudelleen. Kun olet valmis lähetä kysely painamalla Lähetä lomake -painiketta.